

לקיים ונמרחא יביב לריכוהא אמאי אלעטריכו למיפלג תרי זימני ע"ש. ור' אלעזר אומר
 כילן פטורין ומכביעה סומרין ומייבין משום שבעות צטוי דמ"ל כרז וכולנו מודו דודאי
 דלאו יודע מה אתה סה דשאל וניצבה ואניבה לנושא שבר ושוכר דקתי צבו מחיי'
 דמייב הווא חייב בשבעות סומרים הוא שהוא קרן וחומש ואשם שהרי כפרו מנון.
 וביד כפ"ס להלכות שבועות כ"ה ה': ג' אינו יודע מה אתה סה. ירושלמי פ' זה
 צורר. וביד סס: א"ל נאבד. ירושלמי פ' כל הכשעין ונלע"ד דה"ל דמ"ל למיחייב
 א"ל מת או נכזר וכו' והעדים מעידין אותו שחבלו אלא משום דכשי לפלוני בין טענה
 אבידה לפענה נגיבה אט"ע דגבי נושא שבר ושוכר שהיה סויה לחיובא קנא נאבד א"ל
 משום דגבי היכן פקדויה דמנין כפ"ס הנוול קמא לא שייך למיחייב מת או נכזר או
 נכזה קנא הכל נמי האגרת לינפא דהתא ועיין במ"ס סס פ' ח' שאבלו משלם
 את הקרן. ירושלמי ויש אבילה בלא הפתר שחשבו אחר. וכתבו
 תוס' ז"ל והעדים מעידין אותו שחבלו גרמי' וז"ל נמי טענה ומכר משלם תשלומי ד' וה'
 דבטענה קמא פריך מינה לרבי יוחנן דאמר העושה טענה נכזר בפקדון משלם תשלומי
 ככל טענה ומכר משלם תשלומי ד' וה' והכל קתיי שחבלו משלם תשלומי ככל א"ל
 הפלוני ד' וה' לא אט"ע ג' אשכר לבית בלא שחיפה משמע שחבלו גרמי' וליכא
 למימר דהתם ברייתא היא דפריך מינה מדדמיק התם לתוקמה כר' מאיר והיינו משום
 דהתם מחייב ר"מ היא ואומר ר"ה האי דלא הוה טענה ומכר משלם תשלומי ד' וה'
 ואט"ע דלמת הוא משום דבקרלא לא כחזב ד' וה' אלא בנכז טעמו ע"כ: א"ל נגנב.
 פ' הנוול קמא ד' ק"ו ע"כ והתם קתיי אפילו גבי א"ל נגנב והעדים מעידין שחבלו
 וקא שקיל ופרי התם עליה דהאי שחבלו. ואיחא תהום פ"ק דב"מ ד' ג': ד' אבד
 לאחד בשוק וכו'. פ' הנוול קמא ד' ק"ח. ורש"י ז"ל כתב דהכא לא נרסין משביעין
 אינו וכו'. א"ל תוס' ז"ל הוכיחו דגרסי' ליה וז"ל בקונטרס לא גרמי הכא משביעין אי
 ואמר אמן דלא שבעה נמי איכא ככל בנכז טעמו ולפי זה לא גרסי' הוה מעלמי
 משלם קרן וחומש ואשם דחומש ואשם ליכא אלא בשביעה ובהנוול קמא משמע בהדיא
 דגרסי' ליה דדייק הוה מפי עלמי א"ל אכל הוה אחר עדים לא ומוכה מינה דמנון
 האינו צו ככל פוסרו מן החומש וקנא משביעין אי משום כ"ס דהוה מפי עלמי עכ"ל
 ז"ל וכן פ' ג"כ אט"ע ז"ל עלמו שם ובתרי ס' ש"מ: ראה עדים שחבשמשביעין
 וכו'. פ' מרובה ד' ע"ה ברייתא דקאמר התם עלה בסופא ר' אלעזר בר"ש אומר
 יבאו עדים ויעירו פ' לאחר שהודים ויתחייב קנסא. וכתבו שם תוס' ז"ל והא דאמרין
 כפ"ס שבעות העדות דלר"א בר"ש לא נמשכת לה דמודה מפי עלמו דפטור אלא היכא
 ז"ל וכן פ' ג"כ אט"ע ז"ל עלמו שם ובתרי ס' ש"מ: ראה עדים שחבשמשביעין
 בר"ש דיתחייב בעדות העדים אפילו אחר שהודים אלא משום דקא מודי משום צעחחא
 עדתם אכל היכא דמודה מעלמו אפי' ר"א בר"ש שמוון מודע דאפילו באו עדים אח"כ
 פטור. וכן סתמו תוס' ז"ל ראה עדים שחבשמשביעין וכו' לשמואל דאמר במרובה
 מודה בקנס ואח"כ באו עדים חייב לרד' לוקומי מחייב' כגון שמוון לאחריהם וכו"ג

משיי התם ע"כ: דה אמר לשואל. וכו' ביד סס פ' ו' דפרק שמיני: ר' א"ל אינו
 יודע מה אתה סה. וכו' כתב ס"ח.
 הוא צעני. כפי רש"י לרד' להיות כך. מת והוא ששכר פטור שאם הודה לו לא
 היה משלם וכו'. גם בסוף לשונו ז"ל לרד' להיות כך והוא שמת או נכזר או נכזה
 פטור שהרי שניה מפיטור וכו' וביד סס פ' ז' וק"ק אמאי לא הוה משלם קרן וחומש
 בהדיא רק בחרי צבי בתרא דמ"ח אכל גבי שאל ונכזר שוכר ושוכר קתיי סתם חייב.
 ונלע"ד דדוקא בהך תרי צבאי אלעטרין למיחייב בהדיא משום דברייתא דידאו קתיי
 משלם את הקרן או משלם תשלומי כפ"ס וכדקתיי כפ"ס הנוול קמא גבי היכן פקדויה.
 ונלע"ד עוד לומר דזו הקושיא אפשר שהרניס ר' אלעזר בנמרחא במאי דקאמר בנמרחא
 כולן פטורין משבעות סומרים ומייבין משום שבעות צטוי חוץ מאיני יודע מה אתה סה
 דשאל וניצבה ואניבה דנושא שבר ושוכר שהוא חייב שברי כפרו מנון דליכא למידק
 מאי חוץ דקאמר דודאי דבהא אפילו רב ושמואל מודו אלא משמע שהרניס מה שהקשימי
 ומכאן זו הקושיא היא יכול הטוען לטעון דלמנון שחייב ומה שחייב ומנין לפטור מאי חייב
 לשבועת נקא הלא חד מפיטור קרן וחומש ואשם וחד סתם חייב ומנין לפטור מאי חייב
 משום שבעות צטוי וכו' היכא דקתיי פטור יחייב הבכל לומר שר"ל פטור לגמרי לזה
 נשמר ר' אלעזר ופירש דבריו ואמר אט"ע דפטורין דקתיי לאו לגמרי אלא חייבין משום
 שבעות צטוי קרבן עולה ויורד היכא דקתיי חייב היינו קרן וחומש ואשם ולא אלעטרין.
 לפטוריו כיון דפירשו גבי ש"ח מן הטעם שכתבו וכו' ומיך על הנוול קמא ד' נלע"ד.
 זה הכלל קמא א"ל דלא גרסי' ליה וכן בירושלמי ליתיה וס' ה"ר יהוסף ז"ל מתקו אכל רש"י
 ז"ל כפ"ס המפקיד ד' ל"ו משמע דגרסי' ליה ע"ש. וגם הר"ן ז"ל נראה דגרסי' ליה וה"לך
 פירושו ולטובי אט"ע סתם כחכמתו אינו לעיל ס' ב' כס"ד ויהו: זה הכלל כל
 המשנה מחובה לחובה ומפיטור ומפיטור' לחובה פטור מחובה לפיטור
 חיוב. ובהאי פיסור אפילו אמוראי בנמרחא דרב אמר פטור משבעות הסומרים כלומר
 משבעות הפקדון וחייב משום שבעות צטוי כלומר קרבן עולה ויורד אש שגג בקרבן
 כדן שבעות צטוי לשבער בחומר יודע איני שבעות זו אטורה אכל אינו יודע אש
 חייבין עליה קרבן אש לאו וכדאיתא כפ"ס שבעות סתם בתרא ושמואל אמר דלף פטורין
 חייבין צטוי וטעמיהו מפ' בנמרחא עכ"ל ז"ל. ונלע"ד דזה הכלל קמא לא קתיי רק
 אנושא שבר ושוכר וזה הכלל בתרא קתיי אכולו ד' סומרים: זה הכלל כל הגשבע
 דהקפ"ר וכו'. ירושלמי תמי לא להקל ולא להחמיר חייב ע"ה וע"ה עוד. ז"ל ע"ה ונלע"ד
 הני כללי דמהני' לאחיי מאי וכן כתב ג"כ רבינו שמה לרביא ז"ל ש"ע ונלע"ד
 דאפשר דליתא לאחיי בש"ח א"ל מת או נכזר או נכזה או נכזר או נכזר או נכזר או
 חייב דהוי נכזר להקל על עלמו ואם אמר לו שפסע והוא שמת או נכזר או
 נכזה או נכזר או נכזר פטור דהוי נכזר להחמיר על עלמו וכן גבי שאל א"ל מתה
 מהמת מלאכה והוא שמה שאל מחמת מלאכה או נכזר או נכזה או נכזר או נכזר
 חייב דהוי נכזר להקל על עלמו ואם בספק פטור דוק:

סליק פירקא. וסליקא לה מסכת שבועות

מסכת עדויות

בעה"י הנותן בים דרך אניות. נתחיל מסכת עדויות.

דהיינו בעול מלכותו: בו ביום מפ' לקמן דכל צו ציוס שמינו לר' אלעזר בן עזריה
 נשיא הוה ורמות רוחא דר"ג גרס לנפל מלכותו והחכמים כולם נתקבצו לכבודו דר'
 אלעזר בן עזריה והמלכותיו וכסמיה צו ביום עדויות. וליהי ע"ה ברייתא מסכת ע"ה
 היה לו לשנות ברייתא ביון דקאי אמאי דתני בסנהדרין. רמות רוחא דבריה דשלמה
 דקאמר אבני יסר אחכס בשוטים ואני בעקרבים גרס שחלקה מלכות בית דוד. ליהי
 מילתא דר"ג ברייתא הא דתני לקמן כפ"ס ארבעה דברים ר"ג מעמא וחכמים מטכרין:
 או מילתא דר' יהושע דתתן ל' ספקות ר' יהושע מטמא וחכמים מטכרין דכין
 דמסכתא דר' ע"ה נגנול מחלוקתו של זה וכל זה נשנית מילתיהו ה"ל למיחייב ברייתא
 דליהו דנרמי: משהרל קאתי דאמר' דמסכת שבת הלל משמעון
 גמילאל ושמעון נהגו נשיאות בפני הבית מלה שנה והאי ר"ג צר פלוגתיה דר' יהושע
 גריס דרשב"ל הוקן הנהרג הוה. דהלל נשיא דלשכת הגזית הוה בני מיהא בפסחים
 כפ"ס אלו דברים: ושמואי אב ב"ד דתתנו כפ"ס א"ן דורשין ומיחייב בתוספתא כפ"ס
 בתרא דבבב"ס וכו' בתרא דסוריות כשהנשיא נכנס כל הבט עומדין סבת הלל משמעון
 לאחד מהם לישב עד שיאמר להם שבו אב ב"ד שניכנס עושין לו שורות וכו'. הקדמה
 לנתינת דמתיי ברייתא בפני הרי צבאי קמאי דיון שטון ומתיי דמקד להלל ועשמה
 דלניהה דמקדו דלקמן לקמן מפ' לה וקמ"ל תנא דמתני' דמסכד לה לעדויות
 דלא למד ר"ג מהלל זקנו דהלל זקנו וקנו דהלל זקנו ואש"ה הוה עומדן ואקדמה
 למילתיה דמתיי ברייתא מה שח"כ בר"ש שבוה לר' יהושע שהעמידו על רגליו והיחיו
 כן עד שרגנו כל העם דלקמן: בדתניא בשנכנסו וכו' דבסיפא דברייתא תימן
 אמרו נתחיל מדברי הלל ושמיא כלומר כיון שבהו לידו כך מהמת המלכות של זה
 שעתה אנו רואין הרעב שיהי לחכמים לישמע הרעב לאמר שחלם מה ביתי זמן
 זקנו: בדתניא בשנכנסו רבותינו ראש תוספתא לעדויות היא ומפ' בירושלמי
 דבבב"ס דכל היכא דתני כשנכנסו רבותינו לנכנס ביניה סיניו משום שיהיכנסו
 כפסלמי הרעב שהעמידו לר"א בן עזריה נשיא והיו עשוין שורות שורות ככס'
 והיינו רעב לשמוע את דבר ה' שלא היו יכולין לנכנס לבית המדרש כשהיו ר"ג נשיא:
 זו הלכה דכתיב ויגד לעם את כל דברי ה' והיינו תורה. דבר הסס זה הקץ פי'
 רש"י

פרק א על יד. על כח מסקידה לסקידה הוא צא ונמעטו כמו פסל על ידו
 לבימות וכן הרשב. ומה מאלד תמהו ושמחתי על מה שמלתיי בכתובת
 יד לטון גמרא על קתא מקומות ממסכת זו ויהו מה שמלתיי כתוב עליה דמתני גמרא
 מכדי תנא משבעות קא סליק מ"ה דתני עדויות אידי דתני בסנהדרין השוכר ע"ה
 וכו' וקא בני למיתנו ע"ה ותוקפא ע"ה סיבי כהדי הדדו דלמר ר' אלעזר כל אדם
 סיס צו נסות הרוח ראו' לנדב' ע"ה כשכר כתוב סהא ורמי הקומה גדועים וכו' סהא
 ואסריכס תנדשון והא משום תוקפא דרבן גמילאל עם ר' יהושע מתייבא דתניא עדויות
 צו ביום כסמיה מ"ה תמי לה כהדי ע"ה ולתייבא ע"ה ברייתא משום דעדויות לסקנהדרין
 שייך תמי לה ברייתא ואיכא דלמרי משום דמרות רוחא קא אהר והדר ה"ל שנונתא כהדי
 סיבא ע"ה דא בריה דשלמה מעיקרא ה"ל רמות רוחא והדר ה"ל שנונתא כהדי
 ירבעם ואמטול הכי פלח ירבעם ע"ה מש"ה תמי למילתא דפלוגתא ברייתא והדר הני
 ע"ה אי הני אמאי תמי ע"ה וירבעם ע"ה מש"ה תמי למילתא דרבן גמילאל
 ברייתא או מילתא דר' יהושע ברייתא משום דר"ג מהלל קא אחי דברים דרשב"ל
 הוקן הוה וקמ"ל דהלל איפכא דרבן גמילאל דהלל נשיא דסנהדרין דלשכת הגזית הוה
 והמלי אב ב"ד הוה ואפ"ה אקדיס הלל למילתיה דמתיי ברייתא דתתניא כשנכנסו
 רבותיו ככרס ביניה אמרו עתידה תורה שחשכתי מישראל שאלמר הנה ימנע ביום
 גלס ה' ושלחתי רעב בצרף כל רעב לנחס ולא מלח למים כי אש ימנע את דבר ה' ולא ימנאו
 ה' וכתבי ונבו מים עד ים ומנוון ועד מלחה יעושטו לנקס את דבר ה' ולא ימנאו
 דבר ה' זו הלכה דבר ה' זו סקן דבר ה' זו נושא אמרו נתחיל מדברי שמיא והלל
 ע"ה ומתייבא עליה פ' מוכנה להחכם הרב ר' שלמה שיריזי ז"ל תנא משבעות
 כקא סליקו ש וכו' כן סדר המסגס סנהדרין ומכות ושבועות ועדויות ע"ה ובשבעות
 ממש אמאי הני לא בחר מכות. אידי דתני בסנהדרין השוכר ע"ה אחד העובד ואחד
 קוובה פ"ד מיתות: תוקפא נכות סהו: דא"ר אלעזר במסכת סוטה פ"ק: ראו'
 לנדעו באשרה וכו' יגדו וישרס אחריה כשטרס שרין לשרס אחריה כדכתיב ואבדה
 הנה סמס: משום תוקפא דר"ג עם ר' יהושע מתנייא דמכרס לקמן וכו' הפלח
 סתת אחא שמהמת נסוחו על ר' יהושע נתקן עם ר' יהושע וכו' והנה נגדע עמו

אשר יר' יהודה שאלה נבלין ומאודתך פרוכה על ירושלים וצמי רבי נמי סיו ראשי ישיבת סס שארי שאל מה אני בשעיר נשיא ואל' ר' חייא הרי לרתיך נבבל רב הונא כדליתא כהריות ומש' היררכו לכתוב דברי היחיד בשמנה שאל לא הוכרז אלא בזה הלמוד אחד משם לכהן והיה אומר אני שומע לדעת משנה זו שיש לי כבלה מרב מומחה כסך אולי היה ב"ד שלי מרובה משלכם ולכן הורכזו לכתוב דברי היחיד להגיד לו כבר נשמע לנו אותה כבדא שאלה אומר ונתבטלה וכדברי אש פלוגי שמע' ומתבטלו דבריו כך יל' והל' ז"ל סובר דלון חילוק בין למוד בין לבטל ופי' שאלמלא דברי היחיד לא היו יכולין לבטל דברי מרובין אפילו בשעת הדחק שאין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חברו אם הושוו כולן לדעת אחת עד שיבא גדול ממנו וכו' אבל אם היה מחלוקת דבר יכולין ב"ד אחד אפי' קטנים מהם למוד על דברי היחיד. כיוצא בדבר מילוי באלוהים שפסקים הלכה כדברי היחיד במקום הנרובים אבל במקום שאין מחלוקת אין כה באלוהים לחלוק על דברי הגאון ע"כ. ואין דבריו נכונים לדברי ב"ד נראה וקם דילא הוי כיון דהוי מרובין ועוד דקתי נבתייהא לעולם הלכה כדברי המרובין אלא הכין מה שפירשתי: א"א ב' גדול במנו גמ' מפ' דהיינו דוקא פי' הוי מילתא דרוב הגבור ויכולין לעמוד בה אבל פי' אין צבור יכולין וכו' לר' זכרי' ב"ד גדול אלא אפילו קמן דהא סגן מ"ח דבר הוי ורבי הורין: בחכמה ובמנין גברי ושאל דבשוקי נמי מנין שיהא דהא נבתייהא דהיינוק לקמן היה אחד מהם גדול מחברו בהכמה ובמנין הלך אחריו הסס לא שיק' אלא מנין שנים וכן מלאתי לרס"י ז"ל דפירש במסכת אבות במנין השם ובמנין התלמידים: וכן א"ר יהודה א"ר ר' הלל בר' גלמיר היה שונה במתנתו כן לעולם הלכה כדברי המרובין א"כ למה מייכרין דברי היחיד לעולם. ולבטל דלמך הירוצא דמילתא הוא לדליותא אין חילוק בין בשעת הדחק ללא שעת הדחק ולבטל הוא דכתבוס וכן דעת הרשב"ד ז"ל. והר"ם ז"ל פירש שאין שאלו אלא אלוהים שפסקים הלכה כדברי היחיד בהכמה ובמנין שאלוהים אלא בהכמה ובמנין היבא שכתב דברי היחיד כי הויא ללעיל שקיימו דברי הגשודים וכיוצא בזה כנמה מקומות והשתא אפילו בשעת הדחק אין לסמוך על דברי היחיד המובטלין א"כ למה הוכיח דברי היחיד לעולם אלא טעם ים לדבר שהא יאמר אדם כי דבר אני מקובל ויכריזו לי כדברי אש פלוגי שמעה וחתה פבור שמפי המרובים נאמר ולא נאמר אלא מפי אחריו היחיד ע"כ. ומה שפי' כי הויא ללעיל שקיימו דברי המשידין כהיה מהני' לא מני' ר' יהודה לאקשווי כלל דהא תנא דותמ' מתרין למה הוכיחו דברי שמלי והלל לבטל וכו' והיינו להשמיטן סתן עצמם חזרו בהם ולא עמדו בשמיעתם מכה שהשמיעה ובהיא כבר נודע לבטלם הוא דהוכיחו וכבר פירשתי לעיל ע"כ ז"ל. ואיחא לאחי גבא בירושלמי פ"ק דשבועות. ור' חייא שכתב הררי"א ז"ל על מה שכתב דר' יחיד שלא עשו שום ב"ד כדבריו וכו' כל זה לא נוכר כדבריו על כן נראה דר' יהודה בל נומר טעם אחר לקושיא הרבאשונה שהקשו ולמה מייכרין את דברי היחיד וכו' לומר מה שהוכיחו דברי שמלי והלל כבר תרעו שהטעם הוא ללמד לדורות אבל מה שכתבו דברי היחיד הוא קשה עדיין ומה שפירשתי שאל יראה ב"ד וכו' וזה ר' יהודה לומר טעם אחר וחזר ואמר לשון הגוי'א האשונה א"כ למה מייכרין וכו' וגם הוא חזר על תירוק שתרננו על שמאי והלל ואומר א"כ סבור טעם הדבר א"כ למה הוכיחו דברי שמלי וכו' והיינו אלא המעשה הוא שאל יאמר אדם וכו' וכדומה לזה גם במסכת כותה פ"ח ב"דא במלמחא הרשות אבל במלמחא מנהי וכו' א"ר יהודה ב"דא במלמחא מנהי וכו' וז"ל ע"כ: ז' בש"א רובע וכו' צמיר פ' ב"ב דף ק"ב ברייתא ופירשו סס תוס' ז"ל או מרוב המנין פי' אם תפס קב"ה עמוות וקולע מעט מכל אחד ואחד עד שהעמידו על רובע יעמלו נאהל ע"כ. ויש משה שמסר פי' רש"י שני דלילות ורובע עמוות מרוב הבנין או מרוב המנין וע"כ כי מראה שסס פ' רש"י כסך ממה שפירש פה. (הנהיה כהנן בספר כרייתות בלשון למודים שער ב' דף ל"ט מנינו תלמידים חולקים על רבם והתלמידים נוכרו בהתלה לפני רבם כי הלא דומכת עדותו פ"ק דתנין ז"ל אומרים רובע עמוות מן העמוות בין מהנים בין משלם אדם ב"דא רובע עמוות מן הגויה וכו' שמאי אומר אפי' מעולם אחד עוד גבי כרשית תרומה בש"א שורין וספין כהרסה וכו' ובכסף קאמר שמאי אומר יאכלו לרדי וכן במשטר שני. עוד גבי הפרוט סלע של מעשר שני שמאי אומר בכל הסלע זעושת וסס פלוגי ב"ש ג"כ לפני החכמים ור' עקיבא ור' פרושין ובסף קאמר שמאי אומר יתנו בראותו כעדה מעשר שני. וכן גבי כסף של כלה שניטלו הפווי' בש"א וכו' ובה"א וכו' שמאי אומר וכו' וכן בהר' אהא כסף שקבעו כעריבה פלוגי ב"ש וכו' ושמאי [אומר] כסף אף העשו בה ושמא בילדותו תנא לה כמו שאמרנו ב"ד וביקורתו חזר בו ונשנה לא זה ממקומה וכן מליט גבי סוכה קונה את הכסף בילדותו שנה בענין אחד וביקורתו שנה בענין אחר ובה היה הבא דקדיש דברי התלמידים שדך שנה הרב בתולה ונחא שהתלמידים קבלו כך מרסס ולא מלגס פי' אך יתכן שיהיה הושוו לדעת אחד אם לא קבלו מרב אחד דלא שפירא ליה כהה הנה ע"כ) והא לך קוצר פי' הרשב"ד ז"ל בש"א רובע עמוות מן העמוות וכו' כלומר מהאיה עמוות שבהם אפי' מלאכות דים והנלים או מקובלות או מכהמות או מקנה הויד או ממרסק אפי' שאין רוב בנייהו לא מן הגויה ולא בגודל וכו' כדרי דוקא מן הגויה לומר מן הירכים ולמעלה והירכים ככול שאין האדם יכול לחיות וזלמס לכל מן השקיים לא הוילן וקשוני רגלים ויכולין לחיות הלכך כיון זיכול לחיות וזלמס מטיק' הגוף ואפי' שהשקיים הם מרוב הלכך נבדלם כדרי ירך וממחלן כשהוא מן העמוות שדומין להם דלון מסמאין כההל אי נמי איכא לפרושי דבעי ב"ש שיבא שאלו כן הויה או הוי ירכים לבדן או שתי שקיים מייך אחת והיינו בין שמטיס בין משלם דלמרי ב"ש וע"כ דשקיים שפייחו לאו מן הגויה ניהו. כיון דאיכא ירך שהדיהו שיהוה מן הגויה ושקיים הם מרוב מנין גבור הלכך נבדלם כדרי ירך וממחלן כשהוא מן הקבץ ור' יהושע אומר במסכת אבות דלכול להיות דב"ש לא פלוגי אבה' אלא מר אחר ועלנולת ע"כ: שמואי אומר אפי' מעצם אחד נמלא שהתלמידים חולקים על רבם ומוכרו שבתלם לפני רבם והטעם א"ר הכריות שהתלמידים קבלו כך מרסס תחלה בילדותו וזלמס חזר בו ביקורתו ואפי' מהנה ראשונה לא ויש מנקושה מספר הלימות

בולטו מיני דרבנן לאמרי ד' דברים או ששה דברים והדר הני בפרק אלו דברים קולי צ"ג וחומרי צ"ה ואפסוק צ"ב כל המשמאין במלתיה דר' דואר לדמו נמי לקולי צ"ג לאורחיהו דב"ש לאחמוריה ומשום דמיני דמקולי ספק שפוטח קיימי מינה תני להו הכא כי היכי דלא אהו תנאי למשנינהו ומיני דר' דואר קיימי מינה ומשום דלא לינשינהו תני להו ומן דקין כולוה תניי דהני ד' ה"ל לאסוקי אלא משום דתני מיליהו דר' עקיבא דשלש דברים הני אבז שבט דברים דאגדה דליה והו להו עשרה ואבז הני כולוה מיני דר' דואר ב' דברים נמי דהו עשרה דברים ובוז חור לסדרו וכנה תנאי דתנו ד' דברים ובוז חור לעניינו דהיינו קולי צ"ג וחומרי צ"ה עכ"ל ז"ל: ב' א"ר חנניא וכו' שניה הוא צ"ב דמסכת זבחים. וראיתי שכתב הר"ר יוסף ז"ל מימי לא ראינו עור יולא תבז הספרים נרסין שר חולין יולא וכו' אין לא ראינו בנזקים וכן הוא ברוב הספרים: ג' אף הוא העיר ר' יהודה בן בבא במסכת עדייות עמוד סופר ונרין להיות ר' חנינא כגון כהנים אע"פ שלא מלאהו מנהג ב"ש לוריא ז"ל: והאשה כותבת את גישה שם היא שניה: שאין קיום הגוף אלא בבוראיהו: היינו עדי מסירה איבה דר' אליעזר דלכתא כוהים לדים וכלים דמקרא והוי"ט כחז מה שפירש הר"ב הפדים החומשין וכו' לא דק לפרש כאלה אלא כמ"ט שם בשם הר"ן ז"ל דלומר עדי מסירה ועוד אפשר למשום החומת השובר נקט הכי ע"כ: ועל החומש בפי"ק דפסחים דף ק"ט: והנה מסיים זה א"ר עקיבא זכינו שאין עומא דהו עדין וברין אהו ויבא דר' עקיבא זכינו שאין עומא דהו וכלים דמקרא דהא סבין נמי טהור משום חשש הפסד הקדשים ומסוק רבא הנח לעומא סבין דאפילו דלחון נמי לא נמשא דהיי סבין דנענע דמאי אילימא דנענע בבבא סא אין אולג בממא כלי אפילו מדרבנן ואי דנענע בממא הא אין כלי ממא כלי אפילו מדרבנן: כפירוש רש"י כליהו רבא דמו במקדש כחז החכם הר"ר לטוואר אורחא ז"ל כל זה מדברי רש"י ז"ל וסיום דבריו וגמלא טרפה לאחד הפשט בשרו בקבורה דאין מכלילין קדשים ללגנים ופרישה ליכא דאין טרפה בקדשים אלא כשהוצאה לעורה ונכסלו לאחר חטיפה ע"כ: ואם נמצאת בפרש הבל פהור ולא ממא פהר לבשר משום דהו משקט פרות וקרא כתיב וכל משקט אשר ישה. וראיתי דמ"ט פהר דנדה דף ה'. וביד ס"פ עשירי דלמאח אולגין: ופירש הר"ם שיריליו ז"ל וכותב בכתב ידו הסמרות אף היה לוקח שדות מן הלויין שלו וכותב בכתב ידו הסמרות והקף שלו והא קמ"ל ר' חנינא דלע"ז דהקף שלו והמקדש דהיינו גוה נרין לכחוז בקדש שלו ולהקטות שער המזורה לקומו ובהו קונה השדה כדכתיב והקף את ספר ארצה מהני כה"ל שכותב בשלו ומקדשו למוכר ולא אמרינן דלא מקני ליה שפיר כיון דאין דעורו שיעבד זו המקבל אלו: שהאשה כותבת את גישה אע"ל דנשיקין וכתב ונחן שהבעל יכתוב בקלם שלו אפ"ה האשה כותבת ומקנה ה"ט לבעל גוה מלוה לתת: שאין קיום הגוף אלא בבוראיהו וכתבת החתימה הקף שלו ונחן דנמא דהמא האשה ומקיימה. וקשה היכי ילפינן נח משאר שטרות והא שטרות אינם אלא לראיה בעלמא דאפילו מלוה על פה היה נזכר ממעשדיו אי לאו מהום דאמין להקל כדאמרינן בפ' חוקת הדמים דמחן דיוקן צ"ע צ"ע ויזק ומוכר שרבו עשירים אמרינן ה"ט דנזכר מהכנסת משועבדים וכל שטר מוכר אלא לראיה כדאמרינן בפ"ק דהקף ה"ט גבי כל השטרות העולים בערכאיהו וכל כדכתיב בשלמא מוכר מדריבז וזו קמיימי קיי וטרפה רחיה בעלמא הוא וי"ל דמכנת ליה להא דמתני' כיון שאותו הוקף היה מלוה לכל בני הכפר מסתמא שם ה"ט היו מולין עמו חסד ורחמינן לו מתנות לו היו מוכרין לו שדהוים מפי דוחקין ופטמים שולין לו אף בקטר נחן שדי מוכרין נך שדי נתינה נך וכל שטר הכפר היה הוא כותב ונאחריס הורמין והא ודאי בעינן ספר המקנה ז"ל. והנה דברי הה"מ ז"ל שם בניטין: ד' שלשה דברים א"ר ישמעאל ס"א רבן גמליאל כך כתב החכם הר"ר יוסף אשכנזי ז"ל: על ביצה מרובה שני ממה רש"י עמוד הר"ב והר"א ז"ל המלמון לא היה סרוך וכו' מתני' כר' יוסף ירק של תרומה ובינה טרופה נתינה על גבי ונעט ס"י צבינה לא פסל אלא הקלל סגנדרו ר' יוסף אומר כל הסדר העליון ואם היה כמין כובע אינה חצור. ה"ר ירק של תרומה ובינה נתינה על גבי כל הסדר העליון חצור דברי ר' יוסף ור' יהודה ור"מ אומרים אינו חצור אלא קלל סגנדרו ואלו על העיר ר' ישמעאל לפני חכמים בדרס שאין חצור אלא קלל סגנדרו ידו א"ר יוסף לא על זה העיר אלא על השעין כמין כובע שאינו חצור. וכתב הר"ם שיריליו ז"ל לפני חכמים בדרס צבינה כולה מכלתין נמי נתינה שם בצלות זמן והא דתני הכא בדרס צבינה משום דעדותו דר' חנינא כגון הכהנים בפני בית הדין והא דתני וכו' הוה עדין שם צבינה מה"ט תני הכא גבי ר' ישמעאל דהוא נופיה העיר לפניהם שם בדרס צבינה טרופה שטרופה בקטרה ונתנה ע"ל ירק של תרומה וכוון שהיא טרופה נכנסת ברוך הירק ואם נעט זה עובל יוס פסל את הירק וכמה פלוגי תנאי צברייתא: ואם היתה כמין כובע ערפו הר"ב והר"א ז"ל המלמון לא היה סרוך וכו' כמין כובע כגון לא היו חצור ואין דברייהם נכונים דהא עדותו לא היו אלא טרופה וליהי אינה טרופה ועוד דצברייתא משמע דשיק עדותו דר' ישמעאל לא היה אלא כתיבה כמין כובע אבל הנכון כפי רבינו שמשון ז"ל דסיפא נמי בצרופה מיירי אלא שמתמא בעלמא נתינה ונתינה כמין כובע על ארץ ע"כ: שבלת שפוקציר שנייה צ"ב דמסכת זבחים ועיין במ"ט שם: ובמלא בוצר וכו' ויחולמי פ' שני דלנאים א"ר יונה אמה בוצר ואמה שלו אמה בוצר ואמה שלו דהיינו שהי אמות פניויה מלד הגדר מוס ושרי אמות פניויה מלד הגדר מוס. וביד בפ"ח דלגלות כללס סמ"ן ז': שהיא מוקפת ערים חמש נתינה הספוטות ומודלות וכו' לטון רש"י ז"ל כתב עליו הכ"ר יוסף ז"ל פ"י זה אינו נראה דהא ה"טן במסכת לנאים פ' שני הטעם שורה של חמש נתינה וכו' נתינה לו עבודתו ד' אמות וגם רבינן לא פלוג אלא כשי"ט שם ד' אמות אבל כשאין שם ד' אמות ל"ט מודו שלא יצאו ורע לשם אפ"ה כשתיא שורה וכל שכן כשתיא מופרת נתינה על כן נראה דמיירי בלא י"ט שם ה' נתינה אלא פחות ע"כ: ד' ולא אמר בהן אלא יאמר ולא

היתר ופירש ר' יוסע בן יהודה (ה"ר יוסף ז"ל כתב שברוב הספרים ל"ג מלח רבי): המפיה מורסא בשבת אם לעשות לה פה חייב משום בונה שדין זבין בלדס כדכתיב ויבן ה' אלהים את הללע. והרמב"ם ז"ל פירש משום מהם כפסין זבין במ"ט לאוין ס"ה. וראתא בשבת ס"פ ר"א לאורג בדיק ק"ו ובפ"ק דעבות דף ו' וגם בפ"ק דפתי דף ג' וכן פירשו חו"י ז"ל אם לעשות לה פה חייב לפתח זה עשוי להכניס ולהוציא להכניס חור ולתוליה להע"כ. והנה בשבת ר"פ שמונה שרשים מוקי לה כר"ס ולאיתא למהניתינן בירוש' פ' הורק. ומפיה מורסא דפטור ומוחר בס"פ ר"א לאורג אמרינן דהיינו מלתין סס בשבת בפ' כל הכלים מהם של יד לישול זה את הקוף והיינו עמל לתיסה דמלצר ליה וד נחש בשבת דפטור ומוחר נמי מלתין סס בפ' כל כתיבי כופין עמל עקרב בפלוגי שלא חייב אלא דממילא מהניד ועיין במ"ט פ' שני דברכות ס"ה ה' וכן פרק ששירי דהל' שבת ס"ה ז"ל. ובסוד א"ח ס' סל"ח [והג"ה הר"ר יוסף ז"ל המפיה כבין [בשין סמלתי] מורסא כה"ל]: ועל הצד וכו' ביד סס סוף הפרק: ועל לפס"ה וכו' צ"ט פ' המפיה דל"ב. ועי' במ"ט שם בצלותו פרק. וי"ל הר"ב ד' ז"ל לפס"ה עריות ויש שגורסין אריונות מפני שתי צרמותה כשאינה אלא האלפים והקדירה דרשם לעשות שבת א"ה וכן פרק ששירי צברייתא אמר ר"ס תמה אני למה נחלקו אבות צברייתא שמיים וחרץ שאני אומר כללסס סוז וכתיבי כדברו ומקרא משייעני קורא מי אליהם יעמדו יחדו ע"כ וכן בערוך בערך כללסס אריונות פ' סחומות. וביד פ"ח דהל' מסמא משכב ומושב ס' ג'. והא נך פירוש הר"ם פחותה ד"ל על כולה מהני: המפיה מנשיק עמל ועל סס צבוקיעה שוקס הכאב קרי ליה פיוס. מורסא צליעה הנשר כמו מורסא דקרתא ומתקבזה סס ליהי ופוחה אותה אם כיון לעשות לה פה כדי שחוזב ומכס הליחה והכניס בו הפסילה כדרך הרופאים חייב משעם בונה כמי ששעיה פחה ליכנס ואלתא בו וכדליתא צברייתא. ואם לא פחותה ד"ל על כולה מהני: המפיה מנשיק עמל ועל סס צבוקיעה שוקס מיד דהליחה מנערה אהו ויזינו מחור אלא לישול הערר ממנו: אם לרפואה חייב שגד אהו שידע בו כבולה אבל אין לפרש שידע בו רפואה עשה לרפואה אדם מכוון דמתיירא כהנהא מליסורא ומחללין שבת אלא שאינו נרין לו אלא שיהא שבתה ומומנת לו חייב משום ד' ע"כ: ר' יהושע והרברור וכו' בפ"ק דשבת דף ק"ט. וכתב אמר רבנ"ה א"ר יוחנן במחוסרין דיכה כ"ע לא פלוגי דאפי' ר' ישמעאל מודה דלאסור דעטינתן היא גמרה ונמלא הכל עשוי בשבת כי פלוגי במחוסרין שהקנה בגד ולהכי ר' ישמעאל מותר לנמור ע"כ בקיורין ועיין במגיד משנה רפ"ג דהל' שבת וישמה נבך. וראתא בירוש' דשבת ס"ח שרשים וביד פ"ח דהל' שבת ס"ה ז"ל. כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ק דשבת דף ק"ט: כר' ישמעאל אשור תלמיד ר' עקיבא כמ"ט הרמב"ם ז"ל וקיי"ל ה"ל כר"ע מחזיקו כ"ט מהלמדו הכא ר' חנינא כר' ישמעאל כדליתא ההם בגמ' ע"כ. [הגה"ה אין אמת שכן כחוב צפירות הרמב"ם ז"ל כאן במשנה ואינו יודע מניין לו ז"ל ובהקדמתו לא מנאו כלל הלמודי ר' עקיבא חנן בהקדמתו דהל' שבת ס"ה ז"ל. כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ק דשבת דף ק"ט: כר' ישמעאל אשור ביעיר של זהב בשבת פ' צמה א"ה סס"ן תנא דלא כר' אליעזר והתם בירושלמי נמי מיייתי לה: ומפריהו יוניים בפ"ק דמסכת ר"ה ובס"פ דמסכת סנהדרין סס"ן תנא כתיבה: ועיין במ"ט בפ"ק דר"ה: ואחר כשורם ר' יהושע דהשרין וכו' משנה סתימה בפ"ד דמסכת סנהדרין: ד' על סנדל של סיידין פ"ה הר"ב ז"ל של קט הוא וטמא מדרס והא אשמועינן דלא תימא לאו להילוכא עביד אלא לטנן על המעטלים שלא יטרסו בסוד קמיל פטמים שהוא מטייל בו עד ביחו ואשמועינן הו דמנעל על קט ידיו ככלי עץ וככלי עץ דמי ולאסוקי מדר' יוחנן בן נורי דלאר לאו כלי הוא וכלי איהו צ"ב צמה א"ה ע"כ. פ"ה דההם בדיק ס"ה איהא צברייתא דקתני על סנדל של סיידין דלא הוה לו ומשני רב יוסף דמחן הוה לו ר' יוחנן בן נורי. וביד פ"ה דלגלות כלים ס"ה ז"ל: וי"ח שירי התנור ד' כך שנינו צפ"ה דמסכת כלים: בס"א שנישלו שנים מחפוייו זה בצד זה מהנה צפ"ה דמסכת כלים. כפי רש"י ז"ל משמע שנתה סנדל א"פ שאינו רחוי לשינה הוא רחוי לקבל רגליים וכו' כתב עליו הר"ר יוסף ז"ל כ"י זה אינו נראה דאין רחוי לפמ"ל הכא בעבור שהוא מקבל רגליים ויהי מהך של עץ שנה הוא מקבלם כמו הכסא של עץ וכבר פירשתי לעיל פ"ח יזור הכסא וככא ר' קאמר ר' עקיבא אש"פ שישלו שנים מחפוייו עדיין הוי מהוצר: והרבמות במחפויין כיון שני זה צלז זה אבל אילו זה חסר צ"ב חסר חסר מודים שמתא כך ל"ל. אך ל"ט במסכת כלים פ"ב כי משמע קתא שאינו כן ע"כ ז"ל. ופי' הר"ב ד' ז"ל בכסא של כנה שחפוייו יולאין קא מייירי ר' עקיבא ממנו דלתיק חוי לשינה בירוש' העלויש ע"י הדקח והמקום מטהרין דלא חוי לשינה מפני שהיא ישיבה נפר ואין אדם יושב בו ע"כ. וה"ל פ"ה הר"ר שיריליו ז"ל: סנדל של סיידין פ"ה ר"ה ז"ל בפ' אשה מוכרי סיד דמתעסקין בו געלין אהו והקשה הר"ר אליעזר בר נתן א"כ מאי פריך תלמודא והא לאו להילוכא עביד והלא הסיד מהך בו ופי' רש"י ז"ל דלחא מכלי האומנות של הסיידין הוא ועשוי כמין סנדל ולמטה הוא ארוך ורחב כשולי המנעל וביח יד מקיפו ומכסם בו ידו כשהוא שח את הבית ויכול לתח רגלו וליהך בו ולהכי פריך והא לאו להילוכא עביד אלא לעשות בו המלאכה ומשני שכן הסיד מניחו ברגלו ומטייל בו עד שמתעל לביתו. ויש ליישב פ"ה רש"י ז"ל דהכי פריך והא לאו להילוכא עביד שאין נענו לנורך הילוכו אלא לנכחתו לנורך מעליו שלא יטרפו כשהוא מהלך ע"י הסיד ומ"מ משני כגון סיד מטייל בו עד שמתעל. ועברוך ערך סנדל פ"ה בלשון רש"י דלאחר נמר בנין קתא חסרת צביד צביל שיהא כשיעור סנדל ויש בו רצועת שאוחזין בהם ומעבירו על הסיד כמה פעמים עד שבעשה שטיי. פ"ה כלי י"ט לנאים שדומה לסנדל ויש ששוקן על צביל ויש כששוקן על עץ ובעשה שפוחין הבית מתליקין בו וכגון זה ק"מ של סיידין ע"כ. שגפ"ה שנים מחפויין הכא נכסי' שפוחין אלו כהם אלו כהם של כלם ממילא אלא כהם של גע"ה וכבר בירשתי לעיל בפ"ק דהיו נוהגין דמן המושב ולמטה היו מחפין המלכן בנסרים כל דדיו כמין הייה והיה לחוק המושב אלא יתאר חומת כובדו של אדם וקסבר ר"ע דאע"ג שישלנו וישנו כותלים זה צלז זה כיון שכותלים שנים האררים כמין נאם לעולם ישנו ועד לזו שאין כותלים בלז כמו לזר סמנוים בו כהתולים ולא לזר הפרק ורבנן מטהרין דמשב על צד לאו מושב ה"ו ע"כ. וראיתי שכתב הר"ר יוסף ז"ל בקתא מקומות מהפוי

פרק ג כל המטמאין וכו' גרפ"ג דמסכת אהלות היא שנויה ומייתי לה בחולין פ' העור והרוטב דף קכ"ד ודף קכ"ה ותוס' פ' מרובה דף ס"ט. וביד פ"ד הלכות עומתא לחילין סי' ח' ע"ו: וגרסי' ה"פס"א המ"ס שבז"א: הנוגע בבשני חצאי זיתים מן הנבלה סחב כאל ומפרש נבלה ק"ל צפירש רעו"ל. ס"ז ובמה הנוגע בכחלי זית ומתחיל על כחלי זית טהור או נוגע בכחלי זית וכחלי זית וכו'. ודבר אחר מתחיל עליו ועל כחלי זית או מתחיל על כחלי זית ודבר אחר מתחיל עליו ועל כחלי זית טהור אחר ר"ע אף בוס ר' דוסא בן הרכינס מסהר וכו'. והא לך פירוש ה"ר"ם שיריליו ז"ל כל המטמאין הוא דמחזי כשלא רד' קא עסיק אלף משום דחזי מיני דר' עקיבא דהיינו תלתא דהלכתא ואנן תמי שני דברים דאנדה שהן חמשה דברים שהאב זוכה לכן ומספר הדורות ותינו מי שאמר חמשה דברים של י"ב דיון לכו עשרה יום עשרה דברים דר' דוסא דלפניו בכו ארבינן וסדר למילתיה ומסיים מיני דתנאי דשלטה וארבעה: כל המטמאין באהל אותם השמינין במסכת אהלות כוית מן המת ואבר מן המת שיש עליהם בשר כדא"ו ורובע עממות ומלא תרדו רבך וכו' אל אחר מאלו שחלק השיעור שנים והכנים שיהיה להן הבית כל אחר בבית כמה שהרי הבית מתחיל על שיהיה לזית שיהיה מתחילין עליו וטעמא כדפרש ר' יוחנן נוגע חוור ונוגע וטעמא דלחן חוור ומתחיל: הנוגע בבשני חצאי זיתים מן הנבלה יש מפרשים שאמרו דל"ג ליה דשא מחזי לא קמיירי אלף בטומאת אהל ולא בטומאת נבלות והכי נמי משמע מדברי ר' יוחנן נגמרא דלמור ר' דוסא בן הרכינס ור' יושעאל אמרו דבר אהל לאו א"ר דוסא א"ר מתחיל חוור ומתחיל הכא נמי א"ר יושעאל אמרו דלחן חוור ונוגע וטעמא מה לו לדקדק מתחיל הוא כדא"ו קתני בצלה דלחן חוור ונוגע וטעמא דקמא דהיכי קאמר אמרו דבר אהל דכרעה מיטלן פליגי דר' ישמעאל במסכת קמא ור' דוסא בן הרכינס מטהר וכתבו דבעדות לא היה כחוב בספרים וגמטריין כחוב בין באהלות בין בעדות בין באהלות. וכו' ה"ר רב"ז דף דר' יוחנן מייתי ראיה ממתחיל ולא מייתי ראיה מנוגע משום דאיכא לדחויי בכהאי גוונא דקאמר ר' דוסא דלימא בשני חצאי זיתים המחוברים בעור ונוגע מתחילין כדש"ל לכר פלא טעמא משום דלחן חוור נעשה יד לחזי זית אבל בנוגע נמשעו דלמא לין נוגע וחזור ונוגע הנקב ליכא לומר למה לא מתחיל אלא משום א"ר יושעאל אמרו דמתחיל מיירי עיקרא דמילתא גמר לה ממתחיל ומאי דקשיא נמי דקתני הכא דלר' דוסא א"ר יושא וחזור וטעמא דאינו הכא תנן כר' ישמעאל דמטמא במשא דסבר יש טשא וחזור וטשא הכא בשני חצאי זיתים המחוברים בעור קאמר דכרעה אחת קא מסת' לכו על נב העור אבל הכא בשני חצאי זיתים המפורדים והלוקקים קאמר דה"ל כנוגע מה נוגע א"ר יושא וחזור ונוגע אף משא א"ר יושא וחזור וטשא: הנוגע ומתחיל על בחצאי זית מושמע הכא דרבנן סברי דמנוע עס אהל ומפרשים ור"כ סיפא דקתני אהל הנוגע וכו' ודבר אחר מתחיל וכו' משמע דלחן חוור נוגע מלטרק עס אהל הוא קוביא בנמ' פרוך רשא אבישא ומשני ליה: שלטה מיני אהל' ים. א' עטמהאל מתחיל עליו. ב' פרוך מתחיל על הטומאה. ג' שהוא והיות החז אהל א' וקריו אהל המשכה בלבון הנמרה. ודע שיה חילוק ביניהם. ששכחית מתחיל עליו או הוא מתחיל על היות ל"ם יש פוחה טשא בינו ובין היות בין מלמטה בין מלמעלה ל"ם א"ר צו טשא בין זית למעלה ובינו זית למטה ובינו שלוש טשא מטעם טומאה רננה דק"ל וכו' וטעמא דרננה נקבעת ונקבעת ויורדת כדתנן באהלות אבל כשהיות והאדם תחת אהל אחד כדי שהאהל יביא בטומאה לר'ך סיפא בין האהל לזית פוחה טשא דאי לא נוקעת ועולה ואין האהל מביא את הטומאה: אף בזה וכו' כלומר אף בזה מתקן עליו חמשים והיו מטמאים. וכתב הרשב"ד ז"ל סדר כרבנן דכל אהל מתחיל עליו ואפילו אהל המשכה ויין דקרוי אהל לא מפליגינן בין אהל לאהל ואי קשיא לך הא דגרסינן בפ' העור והרוטב מהן האי תנא דקרי לאהל נוגע ר' יוסי ה"ל בהדיו ר"מ מביא. איכא לימור משום דל"מ אליבא דרבנן קאמר דלימא לא ס"ל לדידיה משה' אייתי ליה מדר' יוסי דקאמר דל"מ דנפיקה בעל"ז ז"ל. וז"ע א"ר רבנן דקאמר ר"מ לאתויי אשמא ופיקא בגמא נקט כדמשי הלמודא גר"ם הקורא עומד כמ"ם כס' ב' וכן מתחיל ג"כ שפירש בחו"ט ברפ"ל דאהלות. ועיין במ"ם ר"ם שני דאהלות ורפ"ל. ורש"י שיהיה כה"ר יוסף גר"ם ארכינס בחל"ף. גם כחז מלות ודבר אחר חית דל"ג לכו אלא גורסין וחזי זית והגוי"ט בגמרא דגמרא דר' יוחנן דבר אחר ע"כ. עוד כחז בריב' דמספרים ל"ם גרסינן ומתחיל על כשני וכו' עד ר' דוסא ע"כ: ב אובל פרוז פ"ח דמסכת סהרות ח"ג א"כ היה מתקן עומד אפילו כעין חרדל מלטרק ר' דוסא אומר אוכל פרוז אינו מלטרק וכהויה מחזי דמיירי פ"ח משקא מס' הרשב"ד ז"ל להא דכחז ורעו"ל שפירש כנון גבור של אגוזים א"ר יוסף פ' הרמ"ם ז"ל. וביד פ' א"ר שני דלכות טומאה אוכלים כו' ז"ל: מחללין מעשר שני על אסימון וכו' מליעה פרק הובך דף מ"ו מייתי לה דברייה' והנייה הר"ר יוסף ז"ל והכמים חוכרים: במגבילין ידיים לחמאת דברי ר' דוסא וכו' בהנניס פ' ש' פ' סחם לן הנא כרבנן: ג מעי אבמיח ירושלמי דהרומות פ"ח מייתי לה וכו' דאבו בש' ר' יוחנן לא שנו אלא דקביתת ירק של גנני אבל בקביתת ירק של צעלי בתים אף רבנן מודו דמותר. וז"ל דוקא כשהוא מליכס אהל אס מנכנס אהל דלא גרעי מנוגיית החובה דתני כשהוא פרוק לנפיו תרומה בזמן שה' מנכנס אכריות וחס' שפכים המדות הרשב"ד ז"ל. וביד פ"ח הלכות הרומות סי' ה': חמש חרות חס' בשפ"ח דחולין וגרסינן הכא בנמ' ח' פ"ק א"ר ר' ביבי שכיח ר' יוחנן דהוה קא מתני לה לבריה רחלים ח"ל ר' יוחנן ארנייה חרות ח"ל כדכתיב רחלים חרות ח"ל ר' יוחנן ל'שון הורה לעגמה ולשון החכים לעמן ט"כ: פונה ופרם מנה ופרם ח"ה היה נראה שיהיה לר'ך להיות או לכל הפחות לר'ך לפרס דפרס קאי אהל מנה ומטה. ומסוגיית ההלמוד דס"ם ראשית בנו מוכח דלאי מנה דהכא במנה בן מ' סלעים וכדליתיה נמי דברייה' דההך בדיקא מנה בן מ' סלעים אבל המנה דכונתיה דלמודא בן כ"ה סלעים: ד כל החוצלות בס"ק דמכיר דף ל' מייתי לה ומס' הכא דיש להם שפה סביב שא"ל אין להם שפה כח אחר ר' ד סא מסכנין בהם אלמא לא מקבלי טומאה אלא והאי כאן בדלית ליה דנפסא כאן בדלית ליה דנפסא שם חוס' ז"ל ואש"ל דפסוי

הפסוי המ"ם נז"ל והק"ח כשנ"א פתח והפ"ח צבור"ק וכו' והראשונה בקמ"ץ פ"כ: ב' האב זוכה לכן עיי' בחו"ט. גרסינן בירושלמי פ"ק דקדושין וכסא שהא זוכה לו בחמשה דברים כך הוא חייב לו בחמשה דברים מאכל ומסקה מלניס מגעיל מסיג דכתיב וכו' ועין דילקוט בספר שמואל ראש סימן קמ"ב כמה שכחז בשם תנאומא. ובתוספתא חלוקים עליו חמשים דרוקא עד הפרק דהיינו עשרים שנה שאין אדם חמסס על עמותיו זוכה לו אבל מכלא ואלך הוא זוכה לעמו: מספר הדורות שלפניו והוא הק"ח מילתא אחרייה ובה"ל לא חילינו רבנן עליה דר' עקיבא: ובבב"ר רב עקיבא וכו' כפ"ח ל"ג הווי' הר"י"א ז"ל. אבל מלת וצמספר ברוב הספרים ל"ג וי"ז גם אלו דבריו ז"ל. ועל מה שפ"ר רעו"ל והאב זוכה לאותו הדור וכו' כתב אין נראה לי לפרש שזה חוור על האב זוכה אלא דבר אחר הוא שאמר ר"ע שלפי מספר הדורות הוא הק"ח ולא למספר השנים שהרי הקב"ה דלג על הק"ח של השנים ואלו דלג על מספר הדורות. ועוד נראה ל"ם דה"ק האב זוכה לכן בגל דלוג ורקן אינו תלוי באב לבדו אלא בכל הדורות תלוי בן י"ל. אך אח"כ מתחיל סבר אחר דגרסינן האב זוכה לכן בניו בכה בעשרה שנים בחמשה דברים בחמשה דורות ושפ"ו: הוא הק"ח ומשמע שקיין שכחז ויו נבי בכנים ולא בני כולם ששנים הוא ענין אחר ולפי י"ל דדיוק בשנים וגם במספר הדורות הוא הק"ח הוא דתק ואפסר ליישב שחיבת ובשנים חיזרה למען ובצבור וס' ש' בו ויו כד' ללמד שזהו הכחון שבלהה שיהיה כחוב ומכיר כמו ארכיס יתקן ויעקב ומן מספר הדורות ממחיל ענין אחר וכן י"ל עיקר עכ"ל ז"ל. והא לך פ"ח הר"ם שיריליו ז"ל מספר הדורות שלפניו כלומר אש"פ שנות הקב"ה קבזה ולומר כך וכך יתא ק"ח זה לדבר זה מ"מ אין אותו הדבר קיים לפניו אלא מספר הדורות שגלו לפניו הוא הק"ח הקיים לפניו כיצד הרי שאמר נבלות מזרים ח' שנה ובכוח האכזר שפלו ומה שכן ומה שמתקן יתקן מהו הדבר הקיים לפניו הוא ודבר רביעי יסובו ואפילו שנתגלגלו עונות ישראל ענן וכלתה עשרה נסיונות א"ל לא חזר שיהי קתת י"א מן הארץ ומת ועמדם בני ומשם בני ובני משם נכנסו לארץ וכן לגלותו יש שנים לפניו קבוצים כך וכך אהל א"ר חיו זכות כבר אמרו זכו אחיבה אבל הק"ח האמתי הקיים הם הדורות שכן דרווח על שיהא הנשמה וכדי שלא להאריך הק"ח על מזרים טרחה לקפוץ על המנין מיהר שזילתו ששה בכרם אחד ואלו לא היה המנין כ"כ קרוב לא היה מביא כ"כ נשמות להבראות אלא כדרך השולט ועשה באתו זמן דכל שנה שעתה לשש שנים כדי שהדורות שגטויים לפניו יצאו לעולם ולא יחסרו כי אל דעות ה' ולו נחכנו עלינות. והקטב הרשב"ד ז"ל שני קיים למה זו אינה קבועה כי שני קיים אכסדרו של עולם ואחד אינו מוכרח ואחד מוכרח דהיינו מספר הדורות לפי מה שארץ לעובר השמות ונגלגול וראיה לדבר שאש"פ שאלמר ועבדו וענו אותם ד' מלות שיה וקצרים כאמר ידענו ולא אמר השיעור מפני אהבה אהבות ובעינין שיהי תלה דבר במספר הדורות ולא בכמות שנים. ולער רמזו בפרק אהל דע חתה ידע האבות ובעינין שיהי גרים צארץ לא להם בענין ששתלו דברו לא יושלם על שייכיהם לארץ והוא יתחד קעק אהו הק"ח לקבץ הדורות דכתיב ודור רביעי יסובו הנס: קורא הדורות מראש כלומר מהמתל דבריו עשה קבזה לדורות כמה דורות יהיו עד סוף ומפני שזכו דבר קיים לפניו בכריון אהלם הרבאון וכתב איתן בספרו כמו שאמרו אין בן דוד בא עד שזכור כל האשמות שנגון עד כאן לשונו וכתבו דברי: ב אף הוא היה אומר ר' עקיבא. חמשה דברים של י"ב חדש דור המבול כו' קראי יניחו ועוד נוסף עליהם אחר עיר וסנה חמשה יחירה על שנה הנכנס: [הגדה וכן פ"ח רש"י ז"ל ג"כ בהפסח נח בספקו ובהדש השני כשכעה ושירים יום לחדש חו"ט וירידתן כהדש הכני (ב"ח לחדש) אלו אחד עשר חמשה יחירה על הלנה ששמש דור המבול שנה תנומה היה ע"כ]: כפ"ר רעו"ל באורו החדש שמה זו י"א מניכוס וכו' כתב עליו הר"י ז"ל פ' זה אינו נראה כלל אלא מדבר ביום הדין המבול שעתיד להיות עליו ואמר פסקו זה והיה מדי חסו' וכו' ע"כ: משפמ איוב י"ב חרש פי' הרשב"ד ז"ל ראיה דסדר עולם [הובא בחו"ט] וכתב עליו הר"ם שיריליו ז"ל כ"ל דמלא כתוב ירחים לאו מפיך ליה למר עולם דנראה שס' ירחים גודעים שס' של הוא דהיינו תמוז ואב סוף שאל לכל העולם והוא כן הוחלט לו כל ירחיו שהן של הוא ע"כ: ומתחילי כחוב גמרא תנן כמ"ד יחוב סקמני משה הוא פירוש דלפנתא דתנאי היא בס"ק דכ"ב (גם במ"ד סוף פ' וכו') ומחזי סברא כמ"ד מקמי מלכות משה הוא דהא חזי לה מקמי משפט המרעים: משפמ המצריים חוס' פ"ק דר"ה דף י"ג [הגדה לנפ"ד רמז לדבר פ"ר ע"ל] צמימטריס ש"ה' דהיינו י"ב ירחים: משפמ גרמ"ג הר"ר יוסף ז"ל מהק מלה ומנו: לערוד וכו' י"ב חרש וכו' משפמ גרמ"ג הר"ר יוסף ז"ל יחזקאל כמה זמן הוה ק"ח אוכלות בצללות וכו' גונ וכו' ופרס שגמא וכן עליו השם וכל נהמת הארץ עליו תחרף ק"ח וחרף י"ב חודש ט"כ: משפמ רשעים בגיהנם י"ב חרש דכתיב והיה מדי חדש שחדשו מדקאמר שחדשו משמע באתו חדש עלמו כלומר מיסן לניסן או מחזרי יחזרי וקאמר י"ב חרש וכו' ובמס' רשעים קמיירי דכתיב ויאלו ואלו צפניו האכזים הפוטעים בי אבל בזה שנה ביוםס חולו ה' או שפכו עניקך ומשמדים ומסורות אין דינם י"ב חדש דהנהו גיהנס כלה וס' אינם כלים: ואיירי דתנא לטיל שלטה דברים אמרו לפני ר"ע ושלטה דברים א"ר עקיבא תנא הוא הוא א"ר אומר ליה דברים אכזז כללנין בזהו ותנא נמי הוא היה אומר חמשה דברים וכו' דלמא ליה הרשב"ד ז"ל: ופי' כ"ם שיריליו ז"ל ומחזי מדי חדש שחדשו ומדי שנת בשנתו מה שנת למנוייה אף חדשים למנוייה דר' עקיבא דריש היא דכתיב חדש וצנת לאו כר' יוחנן בן טרוי אלא למילף חדש השבת מה שנת שנת ימים קרויין חדש וצנת לאו כר' יוחנן בן טרוי אלא למילף חדש השבת מה שנת הניסן ועד קצירת דכתיב מדי שנה בשנהו פסח וקרא שנת דכתיב וסבתהם לכס מחמ"ה השבת דהיינו ממחרת י"ט ראשון של פסח וסבתה נקרא שנת דכתיב עד ממחרת השבת השביעה הספרו חמשים יום וה"ל מתיחיל מנין משבת זו עד השלום הניסן בשנת אחרת הלכיה למיניו וכו' דקאמר מדי חדש שחדשו מפני שאין מן הפסח ועד הערפק אלא לבנה אחת שלמה ע"כ לשונו ז"ל:

כלי עץ רחבים העשויין להניח עליהם דבר קדש של נחומין ממלאים מדרבנן כדאמרי'
 ט' המוכר את הבית הכל היחי ליה לא נדנשא עשויין לסיכך ג' עור אמרינן החס
 לא נחלקו ר' דוסא ותנאים על מתחלפות של אישא שכן פתוחות דקאים הם
 לשיכיה הם ולא לתשמיש אחר ועל של סנדריא נמי לא נחלקו שכן סבורות דקאים הם
 ואין לך אדם שזכב עליהם על מה נחלקו על שאר מקומות מר סבר כיון דליכא דיתבי
 עליהו שאין רוב בני אדם רגילים לייחדם לכך כדפריש' דמיין ומ"ס כיון דמיקרי ויתבי
 עליהו כדאושא דמיין. וביד כולה מהני' עד סוף סימן ה' פכ"ב דלמכות כלים ס' ג'
 ורפ"ג. ועיין בנפיקא דמייא ר"ד שמעון ז"ל בפכ"ו דכלים בנפיקא ואלו עורות:
 כל הקליעות שהוררות בהן פליגי דר' דוסא סבר דלא מניין לרבויהו מאו צד ארונ
 היינו קליע דהו צד היסודין לרבות ששע על ששע כדאיתא בפ' צמח מדליקין
 ורבנן סברי דמרבין מאו צד כל שהוא דריבוי קליע: חוץ משל גבגבין נראה
 לע"ד שהאזור נקרא כן על שם שמתגלגל אוחו על גופו וכן מלאתי אח"כ שם פירש נ"כ
 הר"ם שיריני ז"ל בשם המפרשים ז"ל וכתב עוד ז"ל ובבביתא קתני חוץ משל סק ושל
 צד ומלמדו שפירוש נגליגון לשון נגלול זה שמשוין לפי הפקים כעין קודרין וחוסרין
 ארו סביבות פי הפק זהו עומד דבשל גבגבין ופירין אוחו שם משום דבשל גבגבין צד
 וכן לשפת הגבד שלא יקרוין קודרין ופירין אוחו שם משום דבשל גבגבין צד
 ואשילו בפני עמון אבל קליעם לאשתמושי בהנפי נפשה ר' דוסא מטהר לה וכן גבי
 עור דליה גבי עור שומאה אלא או בית קבול או חמש על חמש כדתיב במסכת כלים
 סכ"ג: חוץ משל צמרים של מוכרי אמר דהוא לא צבי מבודק כשאר דליות אלא
 אפילו רבו סגי ליה לן ה"כ: ליה לן ה"כ: אלא מאי דלמי לארינת גבגבין דר' הקלע
 שבינת קבול שלה ארונ ל"ל כשהקבול שלה ארונ אפילו לר' דוסא שומאה משום
 אריג כל שהוא אבל של עור ר' דוסא מטהר דקפצת תשמיש הקלע לאו תשמיש הוא
 כדי לפשוטו כלי לפי שיש עשוי רק זרוק אנשים ומטהר מקל בעלמא הוא עושה
 ורבנן כברי כל שהוא וקליע שאין בו חמש כדון הכור שמה משום כלי:
 נפסק בית אבבע שלה שהורה לפי שאינה ראוייה לתשמיש אבל אם נפסק בית
 הפקע שלה עומאה. בית הפקע הוא הרחש האחד בטומאה בו חשי משו כדי להשמיע
 קול בשעת זריקה הראשון ז"ל ואם לך פי' הר"ר אלמא שיריני ז"ל הקלע בשתי קליעות
 פי' כתיב שתי פתילות ארוכות ובתחת מנינים בה אבבעו ופשו בה כיון נקב להכניס
 אלבע ונקרא בית אבבע והוא מחווקו בידי כשרואה להסליך הבגין וכשיכנסו הקלע באייר
 ורובו שאלו ממנה הבגין ששעת זריקה פוחה הפתילה השנית שחון לזרועו ומקרא
 ועל האויליו קפעת קפעות של שתי וקפעת מהתרגומין אורח ביעין והבגין שזרקין מתקפין
 אורה שראיה כענינה ולפי שדרך אותו מקום נקרא קרוי בית הפקע: שבינת קבול
 שלה ארונ שומאה לדברי הכל הוא שאלו קליע ורבנן אפילו קליע לא צבי אלא כיון
 דקארות השמיחה סביבותיה כדי שהשייבז בהן בני דה"ל קליע ואיתרבי: של עור
 ר' דוסא כן הרבינים מטהר דשיפור עור חמש על חמש כדתיב בפכ"ו ורבנן
 משמאין מרביי' דאו צעור: בית אבבע שלה שהורה ללא חויה לנלוס: בית
 הפקע שומאה דלע"ד נפסק בית הפקע אבבע להפטר בה שער אחר ועודנה
 בטומאה וכן צד דרי' וכן צדוהו ששע ודליתא מפרש דהיינו דוקא ששעיהו זה שפה:
 והשויה אובלת וכו' פי' אלו נערוה דף פי' ובגיטין דף פ"א ברייתא: דה שפה:
 שאמרה נשברתי ופי' שניה בפ' שני דמסכת כתובות בשניו לשון קלה וחסה לן החס
 כתיב: שהיה וכו' ופי' בתי"ש כ"א לא נרשין לה וכו'. וגם הר"ר יוחנן ז"ל
 מהמ"ס וביד ט' ששי דלכות תרומות סימן י"א: ז' ד' הפקרות וכו' ע"ש בפ' שני ששי
 מהמ"ס פירות. וביד בפכ"ו דלא אבית הטומאה כו' ו' פי' ד' בירד הטמא עומד
 והטהור עובר הטהור עומד והטמא עובר שומאה וכו' קד ז"ל. ופי' הראשון
 ז"ל הטמא עומד פי' אדם טמא שנתע במת וזהו הנטע בו עמא שומאה ערב אל"כ
 בזו לו מוצר ואוחו הטמא עומד ברה"ל סוקן ומתמלא לרה"ל שכל מי ששכר שם חס
 יקרב לפניה הבית הפקר שיעב לו ואפשר שלא יעב בו אל"כ אכסא שסבורה עומד
 ברה"ל מתמלא לרה"ל והטמא עומד ברה"ל ר' יהושע עמא דקסבר כיון שהטמא או המטמא
 עומד ברה"ל ספק טומאה רשות' היחיד הוא ורבנן סברי' ענין מוטמא ומטמא ברה"ל.
 והטמא והסבורה השנייה כאלו לא שם מונחים ע"פ הקרא דהתם אפילו תרוייהו ברה"ל.
 סבורה משום דלין בו דעון להסל אלא בידי אדם כגון שום מסיס נבלה או כויה מן
 המת וזה נטול ספרות ועבורים זה צד זה סמך לרה"ל וכל הטומאות הללו אפשר שחבב
 בהן טומאה אלא שומאה היסוד או טומאה מנע בולגן ר' יהושע עמא דתנאים
 מסהרין על הטעם שפירשהו. וכן לדקדק המיר כדאמרי' בטומאה וסבורה עומד וסבור
 עובר וכטמא עובר וסבור עומד כשאר מקרי בטומאה וסבורה עומד וסבורה
 ודאי בטומאה מוטמאה לרה"ל או לרה"ל כשאר פירשתי ודיקא מדקתני בלשון טמא
 עומד ועובר אבל סיפא לאו בטומאה וסבורה מוטמאה לרה"ל אלא בטומאה שהיא טמא
 לפניה אלא כשהוא לפני הטומאה ולא הסבורה ברה"ל והטומאה ברה"ל שמה נכנסה
 הטומאה אלא הסבורה ככונן ר' יהושע עמא דתנאים ורש"י להודיע כחו
 דר' יהושע דלע"ד דמייא ר' דוסא עמא דר' ברה"ל עמא דר' ברה"ל עמא דר' ברה"ל
 ברה"ל כדאמרי' וסיפא להודיע כחו דרבנן דלע"ד דלע"ד דלע"ד דלע"ד דלע"ד דלע"ד דלע"ד
 אפי' מטהר רבנן דקצברי הא דלע"ד דלע"ד דלע"ד דלע"ד דלע"ד דלע"ד דלע"ד דלע"ד
 לתרוייהו ברה"ל ודאי' אלא שיהא ספק נטע ספק לא נגע אבל כי הוי ספק ביהא סבור
 ודאי' לזה הסירוס מדקא חשי' לכו' ב' ספקות אלהא רישא בחד טעמא וסיפא
 צד טעמא דכפרישית: ע"פ ז"ל. וז"ל סבורה עומד וסבורה עומד וסבורה עומד
 עובר קיימא לן דבין טומאה נזקת וז"ל וז"ל סבורה עומד וסבורה עומד וסבורה עומד
 ברה"ל ספקו סבורה כדתיב ברה"ל דמסכת ספרות אורק טומאה ממקום למקום ככר
 לבין המפתחות מפתח לבין הסבורה עומד וטעמא דספק טומאה ברה"ל דעמא מהיכיל
 מדרבנן לה טומאה דליכא בוטל ונבעת מה התם אין טומאה אלא דלא יידיי אף ספק
 דעלמא לקבל טומאה שיעק דבין טומאה ובין הטמא דלא יידיא ויסתא ר' יהושע ורבנן

בכ"י פליגי ר' יהושע סבר דוקא צעור שהוא הולך באיור בכת הוא דלמרינן סבי אכל בטמור
 עובר לא למרינן ופי' ששמיין לבן עשוי דלמרי גבי צמח מהלך כעומד (סמא) [דמי] ורבנן
 אזלי לטעמיהו דמהלך לאו כעומד (סמא) [דמי]. הטמור עומד וסמא עובר דלע"ד
 דקיימא לן על הכורקים ספקים סבור ואפילו ר' יהודה דפליגי בטמור נזקת מורה
 בטומאה נזקת כדאיתא התם ברה"ל דמסכת ספרות הבא ר' יהושע אזיל לטעמיהו דלמרי
 ליה בין זרוק לעובר ורבנן כדלית לכו ללא שאני בין זרוק לעובר והני קולי דטומאה
 עוברת או סבורה עוברת לא שרו רבנן אלא דוקא גבי חולין אבל לא גבי תרומה כדאיתא
 גבי טומאה אלא ומס"ה תני הכא הטמור עובר או סמא עובר ולא הני סבורה עוברת
 או טומאה עוברת כדתיב טומאה ברה"ל וטומאה ברה"ל דהיא בתרומה נמי קא מסהרי
 רבנן דהתם ספרה תרומה משמע כדלמרינן בעלמא מוטמא ספרותו' של חדרו ובבביתא
 נמי מס' סיפא לבני תרומה: ספק האהיל ספק לא האהיל הך דינא לא שייך אלא דוקא
 גבי סיפא משום דטומאה אחד דמיקא אחד דמיקא אחד דמיקא אחד דמיקא אחד דמיקא
 לזריקה הא תניא בהדיא כל המזקים ספקם סבור חוץ מכויה מן המת שכן מטמאים
 להם כלעמלא והמטמא כלמסא וכו' ע"פ עובר לזמית דרנא מזורק אלא דוקא גבי סיפא
 הוא דקאמרי' והאהיל דקאמרי' היינו שהיה זית מן המת ע"ג החמור ברה"ל וספק לו אם
 הגביה ידע על גביו והאהיל על הזית כיון דהוא ע"ג תרומה והטמור והטמור ברה"ל כיון
 וספק לו אם הגביה או לא הגביה היינו שהיה זית מן המת ע"ג החמור ברה"ל וספק לו אם
 דמטמא למטה מדרו רבנן לר' יהושע דא טומאה וסבורה ניהו במקום אחד כן כהר רבינו
 שמעון ז"ל. ותי' אומר דליברא ודאי אם האהיל כל הטומאה במקום אחד הויה וסמא אבל ספק
 האהיל ספק לא גבי וכו' אפי' אפילו וסמא נמי במקום אחד רישא דהיא דממתי' לה
 אותו פרק כויה מן המת צבי העורב ספק האהיל על האדם ועל הכלים ברה"ל ספק
 אדם עמא ספק כלים סבור וטעמא דספק כלים טמא דלין כהם דעמא דהסל וספק
 אדם טמא טמא דיש בו דעה והסל וטעמא טמא דהוי רה"ל דספקו עמא אה"ל
 ספקו ספק אפי' שאלו וכו' מהני' אחי' כשפסח ואפילו לרישא נמי מתי קאי וביביתא
 היינו דקמ"ל דכל המאחילין ספק מטמאין למטה כלעמלא סמאין אפילו נזקין אבל
 נודאי האהיל קאמרי' ובספק האהיל ברה"ל מסהרי רבנן בכלים ובר"ה מסהרינן אפילו
 אדם כיון דספק האהיל ספק לא האהיל ובסיפא נמי טעמא דרבנן דציעין דומיא דבועל
 ובעלת ספקים במקום אחד ונמנינו למדין דתי' ב' ספקות אינם שוין טומאה נזקת ל' נלוס
 מדרו צה ובטומאה פליגי ר' יהושע עמא ורבנן מסהרי. סבורה נזקת פלוגתא דר'
 יהודה ורבנן וקיימא לן כרבנן ור' יהושע כרבנן ס"ל אלא דמפלגי בין סבורה נזקת
 לטמור עוברת ורבנן לא מפלגי וטומאה נזקת דשרינן מ"מ בטמא שאין טעמא למעלה
 לטמור אבל לא טמא למעלה עמא ונדאי ונדאי אכל ספק האהיל ספק לא האהיל
 סבור ברה"ל בין בחדם בין בכלים ובר"ה בכלים סבור. וטומאה ברה"ל או וסבורה
 ברה"ל אחר מסהרינן ואפי' בטומאה וסמא דמטמאה למטה כלמסא ופי' בתרומה
 נמי מסהרינן ורישא בתרומה לא מסהרינן אלא בחולין עכ"ל ז"ל: דן פלוגתא דברייתא
 ר' צדוק במטמא ופי' דלמי לארינת גבגבין דר' יהושע ברישא אפילו ואלוהו של גרסות
 ומסמר של ארון של גרוסות ומה שלא הזכיר בו מסמר כמו שהזכיר בתיבת משום
 שהמסמר של שלמי ואלרון שיהיה לענין אחד הם עשויין שאינם רק לחיזוק לכן הויה
 שיהיה במסמר אחד ע"כ ועוד פי' ז"ל אחר וטעמו קרוב לזה. וכתב הר"ם
 שיריני ז"ל ששם דברים איכא לעינוי מאי שדרא דמתניתין כיון דהוא במיני' דשאל"ס
 דברים קאי לענין צפ' שני מ"ה דתי' ד' דברים דר' יהושע ברישא ליתמי ששע דר' דוק
 ברישא דעשרה מלי דר' דוסא לכו הפסקה ניהו כדאמרי' לעיל שמהא אלא ששע דברים דר'
 דוק לתיב לכו ברישא ותו אמאי לא תני' ד' דברים דר' ג' דברים דר' יהושע והוא
 תני' ד' בדי' ד' וז"ל דתי' מילתא דר' יהושע ברישא משום דכלים דמילתא דר' דוסא
 ור' דוסא מייירי בתרומה כדתיב שניה אולכית בתרומה ור' יהושע איירי נמי בתרומה
 כדלמרינן לעיל תני תרומה בדי' תרומה והדר תני מילתיה דר' דוק בדי' משום
 דמילתין משום חוקא דר' מתנייהו ור' יהושע צר עולבא דר' הוה ודתי' ימיני
 ס"ל עולבא כהדיה ודך מייניהו בצבור דר' דוק ותי' דתי' מילתיה דר' דוק
 בדי' מסמר השלחני פי' הראשון ז"ל דרך שלמי פוחה חותמו ומוריד את
 החריטין ע"פ ספסלן לפי החנות ועליו הוא נותן את משתיו וטען מסמאין בדי' בדי'
 החריטין ספסלן כדי שלא ימוטו ונראה לפי' שיש לו מסמר מישלל וקובעו כדתיב לבעמי'
 וזהו במסמר נותן המאזנים שלו לשיקול מעותיו ובהא פליגי ר' דוק ורבנן
 דוק סבר כיון דפשוטי כלי מחכות סמאין האי נמי משמע ליה למלאכתו וסמא
 ורבנן סברי' לא עשה אלא לשמש עם הקרקע וסבור: וארון של גרוסות של טומא
 פוליס וקולא אוחס בצור ומוכר אוחס ועלנין אוחס בצרון לזוק ופי' הראשון ז"ל
 דמוליד ארוט מלא גריסין ע"ג ענלה וטען מסמאין בענלה כדי להדיקו שלא ימוט ויפול.
 וכתב עוד ומה שפירשתי בצרון של גרוסות על המסמר שיעק בענלה שלו הוא המחלוקת
 למדתי' אוחו מן הסוגיא השניה בן במשנת כלים פי' צ' דתני מסמר הגרע טמא פי' של
 המקוי דם טמא של אגן השניות טמור ור' דוק מטמא מוכר סמא דתי' עמא דתנאים
 גרוסות ר' דוק מטמא ותכמים מסהרינן אלא ענלה שלה מחכת סמאין פי' אפי' שניה
 שאינה מקבלת כלום ותני נמי בתיב הכי מסמר שהחיקו לכויה פוחה בו את החבית
 ר' עקיבא עמא ותכמים מסהרינן עד שפירשו ומסמר של שלמי טמור ור' דוק מטמא
 אלמא כולה מילתא מחכמים קא מייירי וקאמרי' בהיא מסמר מודיעו ובהיא מסמר פליגי
 ומה ולמחר דהיא ארון אינו אלא במסמר שלו ששם הוא המחלוקת בצרון עמא מנהו
 סיבו של ארון להבליטו בין המסמרים סיה לו להקדים או לאחר מה לו להפסיק במחלוקת
 המסמרים דר' דוק ורבנן. ועוד כי אין לו פסח המחלוקת בצרון דמי' ארון של גרוסות
 מסמר ארונות דעלמא ופי' יאמר לאומר למה לא הזכיר בו מסמר כמו שהזכיר באחרים
 שבו ולמחר מפני שהמסמר של שלמי והארון לענין אחד הם עשויין שאינם אלא לחיזוק
 ולכן הויה את שניהם במסמר אחד עכ"ל. והבשה ענין הראשון ז"ל דה"ל למיתני מסמר
 של שלמי ושל ארון גרוסות ושל אגן ששע אלא מדהדר והני ומסמר של אגן בשעת
 משמע דלא מייירי במסמר גבי ארון ונדאי דרבי הראשון ז"ל הם נכונים וקיימא
 הראשון ז"ל נכונה לך ג"ל לפרש דכתרתי פליגי ר' דוק ורבנן פליגי בדיקן ופליגי

במסמך וכמו שאפרס. כל שיש להם לבעלי הגרוסות כמו חובה שקבוצות שלם דפנותיה והרביעית מיטלטלת והלויים ויש להיזהר זו כמו עגלה להוליך את התיבה על העגלה לטוב כשרואה מלאה ובלד הדופן הרביעי נעם כרבים לנעון בו מבמרים ומגביה ומשפילו כשרואה להוילא גריסין הרבה מגביה וכשרואה לפתוח משיפילו ודוחק ותוחב המסמרים נקבים שיש בראון ולחוחו הצד וכשמגביה הדופן מרפה המסמרים ומגביהו והתחל בהכי פליגי ר' זדוק סבר מסמך חשיב כלי משמש למלאכתו ורבען סברי משמש לארון לחתוק הדף ולחו כלי הוא כיון דאין כותליו קבועין בו אלא מיטלטלין וברי' זדוק כיון דע"י המסמך נעשה ארון עמא דלני הוא ולדידיה אפי' נגע השרץ במסמך עמא דעמו נעשה המלאכה דהיינו עתה האדם ומחבתו כדאמרינן גבי תיק הטיק וכסוי טי וכיסוי מיהא ודומיהא ואם נגע בארון עמא הארון והמסמך ולרבען געע השרץ בארון עטור דפשוטי כלי ע"י וכו' אם נגע במסמך כן י"ל: אבסורו של אבן השערה היה להם אפן ורשומות בה רשומות ועגולין כמו שיש לאורחולין של ספינה ויש כמו מסמך באמת האפן והטיק עטורה המסמך יודעין איוו שעה הוא ובראש שחוחו המסמך משמשל אילך ואלך הוא עובר כל עובד כל עובד האפן והאפן גבוהה על ידו עכ"ל ז"ל: **ב** ד' דברים ר"ג **בש"א** וכו' נ"ס בו כפי"ב דלניס היא עמיה: אבסורו שני כ"ו ע"י כמו מחסה כותפה ששנינו העני דומה לתרסק וכו' והוא עשוי לנמר בו וכל רופאים הן בגלים עמא דגברי הכל מפני שרופא משתמש בכסויו לשים בו סמנים שחוקים בדרך משתמש בעני עמנו ובכסויו של המכה של בעלי בתים כלניו ר"ג סבר בכסויו נמי משתמשין בשעת המגנל כלל כלי הוא ואע"פ שאם פשוט עמא שפרי בו כסויו עמא הוא ורבען סברי לאו משתמשי ביה ולא מידי ובכסויו שאינו מחובר לפני קמיירו והוא פשוט ואינו מוקף לחובו אלא שהוא מוקף עליו מלמעלה ועוד יש לפתח כי בכסויו של רופאים לריד את כל שעה לפני מפני שהוא נותן בעני סמנים שחוקים ואריך לכסותם כדי שלא תהא רוחם ואפילו כשיעור שאין בו סמנים לריד לכסותו כי כסויו עמא ועפרורית שהרופא מקפיד עליהם אבל של בעלי בתים אינו לריד לכלי אלא בשעת המגנל אבל בלא בשעת המגנל אין מקפיד עליו לכסותו הלכך לאו כלי הוא: **ב** ושבאלא שגחלקה לשניו שהי חתוכה סוה דר"ג סבר אי אפשר לנמס הלכך שניהם עמאיים דאמרינן בכל חד וחד וכו' כגדול. עוד אי יוכל לפרש דכשה פליגי דר"ג סבר סומאה דאורייתא ואע"פ שאין לה לבדיון מפני שהיא דומה לסק שהיא משמשת את האדם ולא משמשת האדם שהוא אוכל עליה אוכלין ומשקין שהן משמשי של אדם וכן העק משמש את האדם ולא משמשי שותן לחובו תפאה ורובע עליו ורבען סברי כל כלי עץ שאין בו בית קבול עומא דגברינן הלכך בדרבען תלין לקולא הרב"ד ז"ל: והר"ם שיריליו ז"ל פירש כסוי פני גרסה בעיני דממי לפני שאם של עגול שאין לו ויחוח ואילו כמי אין לו ויחוח והוא אותה חובה קבועה ארוכה קצת וקריין אותה עגולה בלעו ומן ההוספתה משמש דלכסויו הוא בעני עמנו ותוחכין אותו ע"ג פי הענה אבל פניו מחובר לו גריסין שקרין נועשה אלא הוא כפני עמנו ומכסין בכסויו העגולה שמכסה בכסויו קצת מדפנותיה ומיירי שאין מכסה לפנות הענה אלא פחות משלש נובח דאי הימר שמכסה שלשן הפילו הוי של עך עמא דכתיבא דברייתא דתציב כסוי גופיה ומיירי ששנייה סוה פחות והכסוי נקול הימנו ותציבין כליו מכוסה העני ואע"פ שלא נגע השרץ בעני אלא בכסויו עמא דגברינן דתרא כדמסתחא חסוי בית הלניגין וביה הכוסות עטור ומסוס חזורי לניס עמא: תלמי המגדרת און שטותין לחנית דעכ"ל ככסה כדמפרש בתוספתא וקריין מגדרת מגדרתם מנררין בה רבניס: **ב** ושבאלא שגחלקה לשניו המפרשים פירשו דתלוקים שוין הוא דלניגין ועמא דר"ג הוי מסוס דלחיו דממי ליה לחתור ומן תלוק לניסין וכן שוין שניהם עמאיה שאי אפשר לנמס ויול הכא איכא רובא ויול הכא איכא רובא ורבען סברי חרי רובא בחד מנא ליכא ושהיה סבורים ויה לפי שחביו דמהניתין פליגא דברייתא ואין דברייהם נכונים לדלודיהו ר"ג מסמך שניהם וא"ל קשה היכי חנן ומודים חכמים לר"ג כעגלה שגחלקה לשניו אחד גדול וכו' נמשעל לחתור רבען לסברא דר"ג: ואחד עמא לחוד והא ר"ג נתייהא קא ממשל כיון שאי אפשר לנמס אלא פירושא דמהניתין כדברי תוספתא ולא מטמא ר"ג אלא גידול וכו' קא מודו רבען שגחלקה הגדול הוי פי שניו בקטן ונראה ודאי דהך עגלה מעץ היא ואע"פ דפשוטי כלי עץ המגנל היינו מלאכותיהם אבל מדרבנן עמאיה דכתיבא **ב** כ"ו ומשעמא ע"י כ"ו המוכר את הבית ע"כ. ובתוספתא א"ר יהודה לא תחלקו ר"ג ותכמים על עגלה שגחלקה לניסין ואחד מהם גדול כסוים בחברו שהגדול עמא והקטן סבור על מה תחלקו על שאין אחד מהם גדול כסוים בחברו עד שהשנים שוין שר"ג ממשל ותכמים משהרין ופירש עד שהשנים ולא עד ככלל דלניגין שניהם שוין לו תחלקו ושניהם סבורין עכ"ל הר"ם שיריליו ז"ל: **ב** שלשה דברים ר"ג מחמירי וכו' עד סוף הפרק הכל שניו כ"ו שני דמסתב ביה: א"ל מה נעשה לבית אביר שהיו סחמורין על עצמן ומקילין על כל ישראל וכו' כ"ל: בפירוש רש"י שבונו הסתה מרובה היא נפחית ויסק כן כ"ל: ופי' הר"ם שיריליו ז"ל אין רופאים משמע אם נפלה מגורה של מחכת אין ומוציין אותה. פתין גרינן בלעו ורופאסו: וחררין שאופים של הנחלים ע"כ. והר"ר יוסוף ז"ל הנהי פתין גריטות: **ב** יא ועושיין גרי סקולס תמיא ר' יוסי אמר תרדום און רומי הנהי אה בני רומי לאכול גדי מקולס בנינו פתחים ששמו לו אלמלא תרדום אהה נזרעו ערך כדי שאתה מלאכה את בני ישראל קדשים בתיבין קדשים סוף אלא איהם כ"ו קדשים: **ב** יב בריחים מלאכה את בני פשוט משלם חתיכות העליון יש לו ברזל חרוץ בעל פסיות והאלמני כמותו חרוץ מלא נקבים עשוי ככנרה והתחתון יש לו בית קבול ומופלגין בו הפלפלין שחוקים:

ז"ל שפירש לכובר רש"י ז"ל דמי פרכינן בכל דוכתא וליחייא גבי קולי צ"ס ותמרי דוקא נלאו למימרא דבאחרו פרק טמחול אלו דברים מקולי צ"ס ומחמירי צ"ס דוקא קאמר דלתימיה אלא ר"ל לתימיה עדייות בעולה מכתחיל וכו' והיינו דקתי אלו דברים מקולי צ"ס ומחמירי צ"ס כלומר אלו דברים שזכירנו כבר מקהתם כפ"א הם קת מקולי צ"ס ומחמירי צ"ס והו איכא כ"ד מוסמכים דר"ק. ועדיין איני לריד למודיע: ביצה שגולדה וכו' גריס משכתא יוס טוב היא שנייה. וכתב הר"ם שיריליו ז"ל לפי שברוב מחלוקתם של צ"ס ובי"ה צ"ס מהמירין ובי"ה מקילין וכל השניים כאן וכו' הכא אמר זה הן בספק אלא דמי דפירקין דהכא הן אליבא דכ"ע דב"ש מקולי ובי"ה הו מחמירי ובפירקין דלקמן היינו אליבא דהנאי דליכא דהו מוסמכים עלייהו דקמאי ליכא מאן דמוסיף כן וכן וליכא מאן דמוסיף כן וכן אצל הסגורים כפי הכלל הם כ"ד יבו ציוס שמינו נהיה לר' אלעזר בן עזריה רלו לחזקת יחד כי היכי דלא ליתו למעטיה צהו וזהו להחליטם: **ב** תאכל צו ציוס: לא תאכל ואפילו בעגלול נמי אסורה דכתיב וכו' ואל לנא תנא אסרין ומחירין דתנאי מותר השכן שזמר ובשקערה וכו' ר' יהודה אומר י"ל דתנא תאכל להודיע דהו דתנאי דהרי דלפילו צ"ס אלא נמי קא שרי ליה: בכורות הוינו כותבת הנסע דיוס הכספים והיינו תמרה ע"כ: **ב** בהבחה שגולדה ביוס טוב מודים שניהם מותרת ואסורה שיהא מן הבינה הכל מודים שהוא אסור אית דלא גרסי לה ונס הר"ר יוסף ז"ל מתקם וכתב בכל הספרים לא מלאחי זה עכ"ל. אבל רבנו עובדי' ז"ל שפירשה כדלה דהו גרסי לה. כפי' י"ל ואסורה שיהא הכל מודים שהוא אסור משום כרן העוף. אמר המלקט ואפילו בחול וכו' אליעזר בן יעקב ורבען פליגי עמיה ולא אסרי רק בשגולד ביי"ש כדל"י בפרק קמא דמסכת יוס סוב ובסוף פרק אלו טרפות דף ס"ד. ועיין גם כן בס' ר"א דמילת דף קל"ו: והשו"ב חיה וקוף וכו' נ"ס היא שנייה בדר"ק דמסכת יו"ט: ויחפור בדרק ר"א בדרק. **ב** הר"א ז"ל גם הנהי שפירשה הכירה מוכן ומחא מלת הוא: **ב** בש"א הבקר ר"ל שני דמסכת פאה היא שפירשה. ופי' הרב"ד ז"ל וכן מפרשים אחרים דהבקר גרסינן בניה ובי' הר"א ז"ל ונעשה תרגם ויתן ותבקריו. והרמב"ן ז"ל פי' שהבית וכו' ופי' מתחלפין מפני שהן מונגות אחד והוא כמו הפקר וכן בלשון חורה בקורת תהיה כמו פקרת תהיה כלומר מופקרת היא שאינה אשת איש והא דלמרי צ"ס הבקר לעניים הבקר דוקא לעניים אבל שפירש צ"ס וכו' אלא אף לעניים עמאם אינו הפקר עד שיופקר לכל: ואחד של ד' קבין בש"א אינו שכתה. מפרש בירושלמי דפאה פ' שני משהו שהוא מוסמך שיהא אסור כלומר ולעולם דעמו עליו מפני גודלו אבל אם היה של עני קבין או של עשיר שכתה הו אפי' צ"ס ע"כ: **ד** העומר שהוא אבן וכו' נ"ס היא כסויה ברא"ש שני דפאה. וכתב שם רבניו שמשון ז"ל משמיהו לא מלאכות צמכתא עדייות אבל בירושלמי במסכת פאה פרק אמאי לא הני ככלל קולי צ"ס ומחמירי צ"ס הא דהן ככתבות ר"ח חומר נפלו לא משתאדרה בש"א אמרנו מפני גודלו לא תמכור ומשני לא הני אלא דבר שהוא אסור משני דלדין וקל משני דלדין וכו' דכתיבין תהם ככתבות בשם חוב' ז"ל וזהו פרק ד' והא הני העומר שהוא סמוך לגפה וכו' ומשני קל הוא לבעיה' ואינו חומר לעניים שעדיין לא זכו בהם משמע מן בירושלמי דגרסינן ז"ל הכא בעדייות ועל בירושלמי עמנו תמה הרב רבניו שמשון ז"ל. ופי' הר"ם שיריליו ז"ל נעך בקר שומדין שם הבקר החרושה גרי' גרסינן והוא בית בקרות: **ה** ברם רבעי' וכו' שנייה היא כפ"א דמסכת פאה ובפ"א דמסכת פאה ע"י. ואיחא בקדושין פ' האיש מקדש דף כ"ד. ובג"ל כ"ד מדרבנן פליגי תנאי מ"ס ככולו תמני' גרסי' כרס רבעי' כדכתיב כדתיא אשר נעע כרס ואלו חללו וגמר לה כ"ס דתבונה כדתיא כדתיא תהם וכו' נ"ס כדתיא גרסינן נעע רבעי' דרבי אומר לא אמרו ערלה שייך וכל היכא דנענא ערלה נהור רבעי'. ובג"ל תהי רבי אומר לא אמרו צ"ס אלא בשביעית אבל בשאר שני שבוט בש"א יש לו חומס ויש לו צינור: **ו** ובה"א יש לו ביעור מחק הר"ר יהוסף מלת ביעור. ופי' הר"ם שיריליו ז"ל ובה"א ז"ל למ"ד פלגיני בשביעית עמא דכ"ה היינו משום דקפרי למומרה הוא דליפין קדש קדש ממעשר לקולא לא ילפינן ולמ"ד ככולו שני נמי כליגי טעמיהו כדמפרש בפרק האיש מקדש דכ"ה לא גמרינן קדש ממעשר ובי"ה סברי גמרינן קדש ממעשר: **יש** לו פרח ויש לו עוללות הך גבא קין לרבי בן לרשב"ג ככולו שני שבוט איהא דלרבי דגמרי צ"ס נעע רבעי' ממעשר שני הוית לכו לנ"ס כר' יהודה ממעשר שני נכסיו הוי ומש"ה חייב בחלה וה"נ גבי כרס רבעי' יש לו פרח יש לו עוללות דנכסיו הוי ולרשב"ג דלא גמרי אתי ספיר טפי דשניהם נכסיו גמורים ניהו והא דתיב דתרויהו קדש היינו דלריד להעלותם לירושלים ובי"ה דפלגיני היינו משום דכ"ל דמעשר שני נעע רבעי' מנחה ויחא כר"מ דהאוס מקדש: והענינים פודים לעצמם אית ספרים דגרסי ליה ואית ספרים דלא גרסי ליה: [הגהה עיין במ"ש סם פ"ו דפאה וסם פ"ה דמועש שני]: בורל לגת ואין לעניים צו כלום עכ"ל ז"ל. ופירש הרב"ד ז"ל והא מילתא נמי חומרא לבי"ה שהוא המחמיר אלא העניים משום גול בעל הבית ע"כ: **ו** חביתא של זתים בימנות ס"ק דף פ"ו. ומוס' הנהול קמא דף ק"ה ודס' כל חביתא הנצור דף פ"ו. וביד פ"א דהלכות טומאה אוכלין ס' ז': הך דבשמן שהורד וכו' ירושלמי דברכות פ' אלו דברים דף י"א רמי דב"ה אדניה ה"ל דכ"ה אמרי טמא והתם כבבא דמקתא אדם ידו כמפה אמרי טמא ומשני דהכא בעיני הוא כדתיא בעל עמא ע"כ. ועיין בהרשב"ג ז"ל בהר"ה שהוא ר' יוסף אחרת בירושלמי שהקשה הוא ז"ל דמה יש עם משקה טמא מתחלפין ותיירן ז"ל דלהכי קרי ליה משקה טמא מתחלפו לפעמיים ואפשר שפירין לא נכלעו מי סידים במסה ונעשו ככסוי ויקבולו טומאה ממנה ויחורו ויפמלו אף הדיים דה"ל משקה טמא מתחלפו ומשני דכ"ה דהכא בעיני הוא שאינו בלעו אלא חתם הלכך עמא ולא נפסד אלא האם בלעו במסה הוא ולאחר שעה התא נבוס ואין עם משקה טמא כלל. וברוב הספרים גרסינן אט"פ מנפך וספרים אחרים שמתנף: כדי סיבת אביר קמאן טמא ואינו נפסל אבל פחות מכלאן טמא וכן עיקר הרב"ד ז"ל. וביד ס"פ שני דהלכות טומאה אוכלין: תמא א"ר אליעזר ב"ר זדוק כשהיה נלמד חומר אלא ר' יוחנן בן בתיה ז"ל ור' אלעזר לומר דמכלאן ראייה קת למס שכתבתי לעיל ס"ק סימן ח' בשם הר"ם שיריליו

נמי שער ר' יהודה במסנת עדייות ע"כ. אבל לפי פירוש הראב"ד ז"ל שאכתוב
בס"ד כפ' ר' ישמעאל דע"י פ"י ג' גרסינן אין אובלין אלא כטובה ומ"מ הוא
עמו ז"ל כתב ג"כ פירוט תורת כהנים להגירסא העיקרית הוא פלוגתא שבטינית:
החזרת וכו' כפ' עשרים למסכת כלים מיימי רבינו שמעון ז"ל פלוגתא דר' יהודה
ורבנן בחוספא דלנים דרבנן סברי ז"כ לקולא. והא לך פ' האב"ד ז"ל כוליה
פירקין דלעיל והא פירקא נמי לא ידעו במסכת עדייות אלא מפני ד' דברים שהעיד
עקביא בן מהללאל ואחד מהם דם הירוק שהוא מוסף על ז"כ וכו' נמראה דמים
א"כ משום דם נבלות דר' יהודה הני לה לחומרא וכו' נמראה דעדייות חלק עליו ר'
יהושע בן חזיה שהעיד שהוא דם סהור: ביצה נבלה ב"ה אורסים אי קשיא
לך הא דתניא שהעיד את התרומה ונמלאו בה זבים נמורות מותרות אכלתם בחלב
אלמלא לאו כנופה דמי לא קשיא דהאם שבו עוף בחלב דרבנן הוא וכוון דהני זבים יניחו
לא גזרו עליהם משום חזרת בשר אכל זבלה צלחה דלורייא הוא: החזרת בשר
אורמים וכו' שניו כלים ספ"ו כל המתות לרורות פטורות חוץ מאל ערביין ר' מאיר
אומר לרוב שבו פטורות לרוב עולם סמאות ר' יוסי אומר כל המתות לרורות פטורות
פ' עד שיתפסו ותיארו בחוספ' דלנים התמת כפ' מלאה עומדת וכו' מלאה ולרורה
ר' יוסי ז"ר יהודה אומר הלף הדברים מכל זה לא מלינו משום אהיה שזיהו לרורה
משהם יש לנו לפסח מסנת עדייות דב"ש סברי בעינן לרוב ושומד כרימי דלאר לרוב
עולם סמאות וכו' סברי אפ"ס שאינה לרורה כלומר אפ"ס שאינה לרורה עומדת אלא
אפי' לרוב ששה סמאות וכו' והני דבעלים דלא כר' יהודה דליכנו ספ"ו עולם לקולא
וחתריייהו דמטיין דבעינן שהיה נראה אלא מר ס"ל בעינן נפשה לרוב עומדת אי
נפשה לרוב ששה ותי"ק דברייהא הוא ר' יהודה דעדייות ושם דברים דמתחיתין
היינו דקא חשיב דם נכרית ודם סהור על מלרעות ברחמי ובהוספא דעדייות לא קשיא
אלא חמשה דמטיין דבעינן דקא חשיב דם נכרית ודם סהור על מלרעות ברחמי ובהוספא דעדייות לא קשיא
כפ' עשרים דלנים מלאה וטומאת סהור דמלאה למעוטי המת הלילים ע"כ. וכתב
הר"ש סיריליו ז"ל החמת נראה לפנים בחמת של ערביים קא מיירי דאי לאו של ערביים
דלע"פ דטוריות דתנין כפ"ו דלנים: לרורה עומדת מפרס בחוספא שאם ימלאה
מיס היא עומדת הארור שקדור בנקוט שיש בה דלא שאני לנו כ"כ בין ערביים
לעלמא: אע"פ שאינה צודרה כלומר אע"פ שאין לרורה עומדת אי נמי
כשימלאה מיס לא תשאר לרורה שכובד המיס דומה הקשר ממנה וממלאה הינה
לרורה וטעמא דערביים עליוס ורבין בך ע"כ: ב העוף עולה עם הגבינה על
השלחן ואינו נאכל בדברי ב"ש ובה"א לא עולה ולא נאכל טעמי כסס ר'
יוסי כפ"ה דמסכת חולין: תורמיין ז"ת שבוני על שבוני טעמי פ"ק דמסכת תרומות ולא
מכר שם ר' יוסי ואי קשיא לך דתמן תנינן ובה"א אין תרומתן תרומה והכא
קמיין ובה"א אין תרומין דמשמע דוקא לכתחלה אבל דיבעד מה טעמא שפוי
והוי תרומה הא פריך לה דהם בירושלמי וממי לה: א"כ מלאה שכתב הר"ש סיריליו
ז"ל אין תרומין בנמי דמערבא מפ' דמתחיתין משבששא היא ולא גרסי' בה זיתים
שמן דיתים על שמן תנן התם כפ"ק דתרומות דב"ש סברי דלכתחלה אין תרומין ואם
תרמו דיבעד שיה' תרומת עמון בנמי כלומר קדשו מזומיין והו' לנו בהיית תרומה
וחולין מערבין י"ה ומכרו לכהן דמי תרומה וכו' סברי דאין תרומת תרומה וטעל
גמור הוי ואפילו לכהן הוי בניהו ומכח דם דר' יוסי גרסי' ביה' שם על שכן פלוגתא
דב"ש וכו' כנופא דלעיל והכא קמי' אליבא דר' יוסי דב"ש לכתחילה תרומין ובה"א
לכתחילה הוא דאין תרומין אבל דיבעד תרומתו תרומה ואפילו חומרא האמנשית
דהיינו תרומה ויחזור ויתרוס לא קמי' עממל דאין לרוב תרומה ומשום קשיא דב"ש
דב"ש ודב"ה ארבי' אמרינן דהורמין שמן על זיתים הוא דקמי' דהשחא מועיל הוא
לכהן דלא כרס וכו' שנגמרה מלאכה הי' לים ומש' שרו ז"ש לכתחילה ותבא עליו
ברכה ע"כ וס' כפ"ק דתרומות הארתיי עד כפ"ו דב"ש. שוב מלאה שכתב הר"ר יהוסף
ז"ל כ"ש ר' ר' דהיא לכתחילה תרומתו ואפילו מתחיתין דמסכת תרומות פ"ה או אם
דוקא כשתרס או הוי כהיא דתנן במסכת תרומות פ"ה ואם תרמו כפ"ק דתרומו
עמון כן וכו' ע"כ: הוררע ד' אבות שבכרם שנייה כפ"ק דמסכת כלאים ולא
הוצרך שם ר' יוסי: המעיסה שנייה כפ"ק דמסכת הלה ולא נזכר שם ר' יוסי
וגל"ז דהכא הנה המעסה דהוי מכלול ז"ל ומחומרי ז"ה וכו' והלפס כתיבא
בפרק כל שעה דף ל"ו כס' ר' ישמעאל ב"ר יוסי שאמר משום אבוי והמו סכתבתי
כפ"ק דהלה סימן ו': סובבילין בחדר לית טעמי כפ"ה דמסכת מקואות ולא נזכר שם
ר' יוסי ופ' הראב"ד ז"ל פירוש הר לית כנון הר סיובב על הבקעה ומי בשמים
יורדין מן הכר אל הבקעה ושם הם מתקבצין כמו במקום ז"ש סברי מעבילין
במים היורדין בשיטת הכר וסופס מחובר אל מי הבקעה שברגליו וקף על פי
שאן דמתחיתין מקום הראוי לעבילה דמיס שהמים היורדין מתפשטין לכאן
ולכאן ואין כנופסן מ' סאה ואפ"ה מסבילין בהם מפני שהם כמו גל שנתלש ראש אחד
מן וכו' ופ' סאה ונפל על הכס שהיה סהור אע"פ שנגפילהם עדיין לא נחו המיס
וכ"ה סברי לא דמו לגל שנתלש כי הגל שנתלש ראשו במקום האשכנז ובהין מפקוס
סהרה וסופו נופל במקום האשכנז אבל זה סופו למקום האשכנז והאשכנז מן הכר שהוא
שוק למדון ומש' בעינן ביהוה הוחלים מקום עגול מ' שהוא מקום הראוי
לעבילה והוא שיש בזהו מקום מ' סאה ורואים את העליונים כאלו סן למתו ארתי
כמ"ד גוד אחיה במסכת תנינה. ז"ש קתה כילד פירוש סיפא דמתחיתין דפ"ה דמקואות
ולא הוצרכו ומקואות מסיים עלה דמתחיתין ומודים וכו' והכי פירוש. ומודים שהוא
גודל כלומר עושה גדר של כלים כפי המיס ואע"פ שהמים יורדין בין כלי לכלי אין
בין כלים שאלו מי מקום הדיקוס מתקומות הרבה והם נשכרו צו מ' סאה מעבילין בין
ומ"מ כלים שגדרו כן לא אכלו מפני שגל החילון שלהם לא פגל במקום האשכנז
ע"כ. וז"ל כר"ש סיריליו ז"ל תרומת פ' רש"י ז"ל כפ' שני דחולין ורס נשמים המתלה
מן הסר בכה ואין סובילין בו דהלנוק והקספרס אינו חבור ולא הוי מקום דמ' סאה
סהרי אין מ' סאה במקום אחד ואע"פ שיש הרבה למטה ולמעלה הא קמי' אלו חבור.

תרומת היינו קספרס מדרון ונראה משום דחריפי מיה כחדל קרי ליה תרומת ורז
היי גאון ז"ל גרסי' בר לית שכאים מדליו של הר ע"כ והתוס' ז"ל כתבו דלעילי ים
כמה שאין בחזרו מדרון אסור לנפול בו דמקום כיון דלעילי מעין אינו מטעם פולחין
כתיבא בחזרת כהנים אלא בחשבורן וב"ש סברי שפ"י תרומת של בשמים דמטיין דמי
ע"כ: גר שנתגיד וכו' ספ"ה דמסכת פסחים וגם ס' לא חזר ר' יוסי. צירוף
רע"ז לר' לנהיה אשתקד לא סתריה מכל טומאה עד יום ערב פסח שכתבתי וכו':
ג' ר"ש אומר שלשה דברים וכו' ז"ל. וכן הגיה הר"ר יהוסף ז"ל: קהלת אינה
במשמאה ס"ג דמסכת ידים היא שנייה כפ"ק ר"ש: בי חמאת. פ' נהרס דמס' פרי סתם
לן הנה כתיב שמאי: הקצח וכו' כפ' נהרס דמס' עוקיין היא שנייה ולא חזר שם ר"ש:
היה ר' אלעזר וכו' מלאה מנה ר' אלעזר בתי יוד וגם דמתחיתין דכסמך. וכן
כפ"ק ר' הר"ר יהוסף ז"ל: דם יולדת שלא מבלה שנייה היא כפ"ק דמסכת נדה
ולא הוצרך שם ר' אלעזר ושם מוקי לה לני דלאר שני מעינות הם נפסח
הסמא למהר ז' לזכר או לאחר שזוים לנקבה ונפתח הפסוק נפסח הסור לאחר מ'
לזכר או לאחר פ' לנקבה ונפתח הסמא בשופעת דם מיוחד ימי טומאה לימי סתרה
ולא ספקה ומש' סממאי ז"ה לא ויבש הא חס ספקה אפילו דב"ש ספור דלא מעין
ספור הוא דמי ספקה נפסח סממא דב"ה ס"ל דמי מעינות הם וכו' דמסכרי ס"ל
כרב דלאר דמעין אחד הוא הסורה סממא כחון ז' לזכר וי"ד לנקבה והסורה
סתרנה לאחר מלאה אפילו בשופעת. ופירוש ס' חוספא ז"ל והשחא אפילו טעלה ימא
לת ויבש ז"ה ומתני' דנקב שלה טעלה מזהו ס"ל ותי"ק דבעדייות קמי' לה בני
קולי ז"ה וחומרי ז"ה הלא בשופעת מתוך מי למ' הוי ז"ל לקולא ז"ל כתי' אשתיל
בתחת לידה אשתיל ע"כ. ולרב דלאר דמעין אחד הוא הסורה סממא כחון ז' לזכר
וי"ד לנקבה והסורה סתרנה לאחר מלאה כתיב דב"ש סברי בזימי נכד תלה
רחמנא וז"ה סברי בזימי וטבילה ז"ש שופעת ז"ש וספק כל זמן שלא טעלה הוי דמה
פמא ליה וי"ד ע"כ במספא דמשמע דגם לזי כתיב ז"ל לקולא ז"ל בזימי מלה
רחמנא וז"ה בזימי וטבילה וספק מהם להכחש כתיב דרב בן לקולא כנון שופעת
מחון ז"ל לאחר ז"ל דהסורה סתרנה ולא בעי ספקה בין לחומרא כנון שופעת מחון
פ' לאחר שמיים דממאה ולא אמרינן ממש טבור אחא: ד' ר' ארזים שנים מהם
וכו' שנייה ס"ל דב"ה דמסכת יבמות: וקיימו ובית הלל אומרין יוציא בנמרה
ביבמות פירק ד' אחין מפסיקין וכו' כ' ז"ל כפ' רע"ז. ומלאה שכתב סהרס הר"ר
סולמימן אחא ז"ל וז"ל בודאי לא עיין רבינו ז"ל בנמרה ששם לא הי' כהנה אלא
ר' אלעזר והנה שאל חולקים בסדרת ז"ש וכו' וס"ל לנבא שאל כספ' כפ"ק יוציא
ובה"א קיימו ולא הלא כנבא שאל דבכ' מקום ז"ה לקולא וזימי כונת הרמב"ם ז"ל
בפירוש ורבינו נמשך אחר לכוון הרמב"ם ז"ל ולא ידל לעומק כונתו ע"כ: ו עקביה
כהא: חזור בך וכו' ירושלמי ס"ק דיומא ז"ל וז"ל דמנל דף ע"ג דפ"ג
דמסכת סויות. וארינן התם דהא אמרס שמתין וקמי' כפ' דמתחיתין נמי מוכח
כן: שיער פקודה פלוגתא דעקביה והכמיס כפ"ה דמסכת נעשים ז"ל דם הירוק
פלוגתא כפ' שני דמסכת נדה וכן ז"כ שיער ככור בעל מוס פלוגתא כפ"ג דמסכת
בבבבות וסמאל דהכא כר' יהודה ודלא כר' יוסי דלאר דמשמא אח"כ כ"ע ל"פ דשרי
דמנו דמתיבא שמיס ללמר המחובר בו עיין קבורה ועקביה מתיבא מיה שמוס קודם מיתה
פלוגי במת אח"כ דלאר המחובר בו עיין קבורה ועקביה מתיבא מיה שמוס קודם מיתה
והכמיס אובדין גורה שמה ישהו וכו' ועיין כמה שכתבתי סס כפ"ג דבבבות סוף
הפרק. כפי' רע"ז לר' לנהיה משמא דסבר כלי ירוק כקבן ככרוס היה וכו': אין
משחקין לא ארתי הגיורת וכו' צרכות פ"ג דף י"ש מיימי לה. ופירס סס רש"י ז"ל
לא שאן הניוית דמי ישראל אמור כפ"ה שיש לאש נר ועבד משוחרר ע"כ. ויש
להספק אם כוונתו ז"ל לומר דדוקא אש גר אבל גיורת אשת ישראל משקין או שמה
ר"ל דל סכן לגיורת אשת ישראל אין משקין וכדמשמע לינאל דמתחיתין עיין:
והשקיה שמעיה ואבמילין ירו' פ' שני דטומא אשת ששתה ושחנה ואלסא לפינים
מאיס אחיה: דרובא דהשקיה בערוך ספר אחר דיכמה פ' גרסי' שמומה. וכן הוא
בירושלמי פ' ואלו מנלחין דיכמה ומפרס דטומה. אכן הר"ר יהוסף ז"ל ראייתי שכתב
על מה שפירס רע"ז לומר גרסי' כמותה כהן פירוש זה אינו נראה שהיי אמר
במשנה הסקוק ולא אמר השקוק ע"כ: א"ר יהודה וכו' כפ' תמיד נחש דף ס"ד.
וביבבות סוף פרשת בהעלותך א"ר יהודה שן הפירה עתיד יתן את הדין כל ש' אמר
שקביא בן מהללאל נהנהו וכו' ע"כ: ואת מי נידו את אלעזר בן חנוך כן
היינה הרב ר' בללאל אשכניו ז"ל צנמ' סס פ' מי שמתו כ' וי"ש דגרסי' בן הדין וכן
הוא בירושלמי ר' ואלו מגלחין וגם בערוך ערד פק ופירס פקפק עיין לולו הי'ה
ושובר. ובקלסא ספריים מלאה מנה הינד בוי"ז ודל"ת. ובספור א"ת סימן קל"ח: דלמדי
שכל המתגרה ופת בנדויו שב"ד סוקלים את ארוננו תניא מנדס שמת
ז"ל סוקל את ארוננו ר' יהודה אומר לא שיעמידו עליו גל אכנים עלו
של עין אלא ז"ל סוקלן ומניחין אכין בגולה על ארוננו ללמדך שכל המתגרה
ומת בנדויו ז"ל סוקלן את ארוננו. ודבור י"ד ס' של"ד. וכתב הר"ש
סיריליו ז"ל דוגמא השקוק בירושלמי למדו מכלל למוללו לזקן ואפילו לאחר מיתה חייב
נידו ובנמ' דינן אמרו על זה מספר אחר מיטסן של תהמדי' הכמיס מיתון לשון טמו
ממלכות כל ימס ר"ל שמשמו מדרר הישרה ותחלו אפי' נריכין אלו לפרס כדברי
רש"י ז"ל שפירס שן השקוק כלי לכתביה כירכלל שפ"י שמייה ואפטינן מניי בני
של כהרריי: וסקלו ב"ד את ארוננו כדי שיתכפר לו ע"ה בניוין הוה: א"ר יוסי
ח"ו וכו' ר' יוסי פוגי אדלעיל דקמי' שניוית את עקביה ועוד טעמד כדדויו ומח כדדויו
וראה שפירס רע"ז וכו' רות: שאין העושה נעללת בעברי פסחים שפוי שער העושה
נעלים כשפירס פסחים סל כל כח וכת שפסחם נפסח בעלע כיתות כדתיין כפסחים:
על כל אדם מיישראל כלומר כשהיה נעללת עליהם והיינו כשהמלאה משה לפס
ולא היה ככולו חסו כהנה ופיראת חסא כעקביה ונדלי' שאל כידור. ודוגמא
השקוק שאמר הוי כמו שפירס רביע האיי גאון ז"ל וי"ה עקביא לא השקוק מי סוסס
אלא

מכשירין ר"ל בן יעקב אומר ליר טורח שגלגל לחובו מים כל שהוא טמא ואמרין עלה
 כדכחו מים הלוקח בהמה דליר לאו בר קבולו טומאה הוא אלא נחשדו עמי הארץ
 לפדו מים מהם צריכים וכמתן לחובו מים כל שהוא אש"פ שכן מסורין טהרה
 מעוררת טומאה וכיון צריכה רובא הכל טמא ולכתי שנה טהור להשמועין דליר הנביא
 יצא צלמא הוא ומוחר ונס טהור מלהכשיר אבל לפני טומאה החמירו למחאו
 בפילת מים כל שהוא כמפרס טמא בנמרל דכטורות והראב"ד ז"ל והר"ד אליעזר
 מנרמיו ז"ל פירשו בענין אחר והמדקדק במשניות אי אפשר לפרש אלא כמו בפירשתי
 עכ"ל הר"ם שירליו ז"ל. וכבר כתבתי שם בהרמות פי עשירי דבריו ז"ל. אבל לאן
 הארתי קאה. וסם הבאתי בארך תשובת הרשב"א ז"ל ג"כ. ג על הזוחלים שזיה
 בעל המימי למסכת מקואות ועיין במ"ש שם בשם הר"ן ז"ל. ושרבו
 צל הגרופין דקתי מהניתין למשמע הו"ו כהדרי נינהו אינם כשרין לטעם בוחלין
 כחוב בספק שמה פי"ט דהלכות מקואות שם הראב"ד ז"ל שכתב בספר בעלי הנפש
 ד"ה דר' לודק מסוס דאי אפשר לנמס הוא ומסקיף בעיני רובא א"ל איכא למימר
 דהא דר' לודק לאו לעיני השנוין הוא אלא לכשירין לטבילת זבים ומלוערטי וכו'
 דבשו מים חיים אבל לפנין השנוין אפילו מוחל על מהלך לא נשו וכו' דהני דתנין
 בפ"א מקואות למעלה מהן מעיין שמימי טועיין טרבו עליו מים שאובין מזה למקוה
 לטהר באשנוין ולמעין להסביל זו בכל שהוא ע"כ וכן פירש הרשב"א ז"ל בפירוש
 המסכה דהא דר' לודק לכשירין לזבים ולמלוערטי וכו'. ד שלקחין בעלי אגוז
 וכו' וכן הנין בע"ש שפי' למסכת פרה עליו ועליו אגוזים כשרים ומימי לה צבוחים
 פי' קבלה דף כ"ה. וזכר פי"ט דהלכות מקואות סי' ס"ו. ופירש הר"ם שירליו ז"ל
 עליו אגוז לא חו לאכילה ועדותו הו' לומר דוקא עליו אגוז וכו' ה"ל הוא דמכשירין אבל
 עליו ידקה דחו לאכילה ופסולין לנדה דהנין טועיין שבעליו וחולנין בעקל או
 בקנה אפילו זו וזו יורד וכו' דברי ר' יהודה כלומר טומא וכן הטל או
 הקנה כדי ששעו וחולנין לאכילה דר' יהודה לא בעי הוייהם ע"י טהרה וכו' ויסי כוסל
 וקיימא לן כר' יוסי וכו' ע"י דבר דלא מקבל טומאה כשרים אפילו לזב ע"כ.
 דה איש חרירי בשני דלחין נכסיון לים: קלל של חבאת וכו' וכן נמי שנינו בש'
 עשירי למסכת פרה נתנו על נבוי ר' אליעזר מטהר והחכמים מטמאין: ופירש הראב"ד
 ז"ל קלל של חבאת פירש כמו שפסחת של חרס או של אבן של חרס אינו
 מטמא מנבו ושל אבן אינו מטמא כלל ואש"ה אם נתנו על גביו טמא האפר דאמר
 קלא והייה במקום טהור שיהא מקומו טהור ומסתמא דלחי אקרי קלל לטון קילין
 וקלל כדברי הערוך שמיניו עברך קלחא הרוס אכזה על כמהם ע"כ פירוש דבריו
 דהרוס של מעט קילין פירש כלי קמץ של חרס קרוי קלל לטון קל: העיר ר' פפייס
 שניה בש"פ דמזיר: ו העיר ר' יהושע ור' פפייס כותיה דר"ה דלוקי פלוגתייהו
 דר' אליעזר וחכמים בולד פסק שנייה דהמורה פ"ה. כן הגיה הר"ד יוסף ז"ל ביד
 דר' יהודי שפחת: ו הן העיר על ארבורת וכו' פי"ט דמסכת כלים סתם לן תנא
 כעדותן. בפירוש רש"י דמלוכה נכסות כלים פי' שני. אחר כמלקט נע"ד שפירך פ"ה פפייס
 כדמוכה בנמרל בנבא בחרא ואם הוא כמו שכתוב בדפוס רובא לומר כמו שפירשתי
 שדוכה בש' שני דלעים ויורה טוב היה לומר כדמוסר או כדוהימו וכמו שכתוב
 בנבא ז"ל על דומה לזה בש' שני דטהרות פי' ב'. וכן פירש הרשב"א ז"ל דיש לה
 טומאה מרש"א ז"ל חוק בזה דאין לפשוטי כלי עץ טומאה אלא דוקא בלחן
 וסבלא והולפי' וכמ"ש שם בס"ד: על תגור שחתכו חוליות שטויה במהלוקה פי"ה
 דמסכת כלים: ונתן חול בין חוליא לחוליא החול אינו מניח אותו להחביר
 יפה ועל כן היה ר' אליעזר מטהר אש"פ שחבוק והחכים מטמאין קא כברי רבנן
 אין החול מניח אותם כדמוסר אש"פ שחבוק והחכים מטמאין קא כברי רבנן
 ז'. וכנסהדרין פי' כהנהנין דף פ"ו. וזכרנו שפי"ט דהלכות זבים וכו' ופירש
 מעשר דף פ"ו. וחס בנבא חכמינו עובדין דאדר הראשון הוא ההוספה
 מדקתני בה העיר שטעמיהן אש"ה הנה על הניח: ועיין בנבאיהדרין פי"ק דף
 ההם למאי דכתיבו מעשרין את המעשר בכל אדר מפוריא לנכחה לחתין וימין
 ותניא שולחין בלכות הפסח שלשים יום קודם הפסח רש"י אומר שתי שבתות והסתא
 כיון דלא עברו קודם הפסח ושמעו דרשא של בלכות הפסח בן הדר מעשרין ב"ד
 לטחא ומודע לעלמא לא מהימני לכו לטחא ז"ל ומונלי בחתן וכו' יפה פי' לאומרים
 עד הפסח ומסיקו מיעד ידעי דקתא מעשרתא בנבאיהדרין חליתו מילתא ואמרי
 חושבנא הוא דלא סליק לכו לרננן עד הפסח: מהגמון שלטון וכן הוא הלשון בבבלי
 השנה מעוברת כן ז"ל. וכן הוא בבבלי דנפ"ק דסנהדרין דף י"ב דלחין
 מעשרין אש"ה יראה הכוונה. וזכר פי"ד דהלכות קדוש החדש סי' ז"ל. ופירש הר"ם
 שירליו ז"ל ארבות כהן גרסינן כמו ערוכות פינידיה"ש עליו וכן קרוי העך
 המתוקן שקורין רולידור מערך בלחן משה וכוון שפי"ט אותם אש"פ דשפטוי כלי
 עץ טהורים ומלואייהו מרובין פמאל דלעים נינהו ושל נחומים כיון שגמלאכתן לך
 לא בני שיקם או כרכמן ושל בעלי בתים בעיני יחוד כשרים כשרים מלאכתן לך
 ור' אליעזר מטהר דאפילו של נחומין בעיני יחוד כשרים או כרוק או כרכום:
 תרור שחתכו וכו' ודאי אם לא נתן החול בין חוליא לחוליא היה מחביר יפה מפני
 שכל חוליא כובדה ושל על גממסא ממנה ומתחברת כיון דמרוח צמיח אגוז מים שיש
 חול כתיבין וכו' חוליא לחוליא פלגי ר' אליעזר סבר חול באש פקע אגוז יתפרש
 החוליות ונהרם הוא ורנן כברי כיון דיש לו פסלה לא יתפרשו החוליות וכלא פסלה
 מרוד בנתן ל' אליעזר כדתיין במסכת כלים פי"ה הרמיה את השקלים ותתן חול על
 זרור כתיב בזה אמרו כהנה והסורה אופת זו והוא טהור: לישראל רשות לרוב על
 עשירי כזכר ומתברר דהאי רבן גמליאל ר"ל הזקן דלי ר"ג בר מתלוקה פי' ר' יוסע
 היכי שייך עדות בלוח זמן שעל ידו נכתבה עדותו והוא היה בפנייהם והוא היה
 בעל המעשה והוא מעידין מה שאירע בפנייהם אלא ודאי ר"ג הזקן הוא ע"כ: וכן מנחם
 בן סגליא נדע היה כדליתא בבבליהו אכתב הר"ם שירליו ז"ל ומשנה זו יפה פירש
 הר"ם ב"ד ז"ל והני כותב לשון הוייה הוא של מתכת ואינה מיטמאה מחיורה
 ונבטל כמוי הגרי"ב ז"ל פי' ש"ל כמ"ש כי שם כתב מקודם הר"ם פי' כהנה

ומוסף הורה עשרה של טים שטוחין על שפת הורה של שולקי ויחיה הפירוש והיא
 מחוברת בצית הכורם שלה וכדי שלא תעלה הכתיחה ותחול לחוד מוכסיה על שפה
 הורה עשרה של טים אותה עשרה הרי היא כמו תנור של חרס ומסתמא מים מאויר
 אבל של צבחים לא מפני כי של שולקי ויחיה הוא ערך גדול לזיהר יותר משל צבחים
 מפני הכתיחה שהיא עולה עם הויתים ואם לא היה העשרה היה הכל נשפך לתוך
 אבל של צבחים אינו יכול ללאת לחוד כי הזמר או הפסחן שם לזעזעין בה הם עולין
 למעלה ומניינין על המים שלא תעלה רתיחון והוא לחוד ובהחלה היו לאומרים בחלוק
 מפני כי הצבחים חסין על מי הצנע [כו' ע"י בחו"ט]. בפירוש רש"י ז"ל וטובין להם
 הוספת של טים על שפתם וכן כתב הר"ד יוסף ז"ל יותר היה נראה נכון לפרש
 ביחסת של מתכת וכו' ע"כ: ו העיר ר' יוחנן בן גודגרא ז"ל וכן היה
 שניה בניינין פי' היזקין כולה מהניתין ורישא מהניתין שניה ג"כ בש' חרס צינמות:
 שבנאו בבירה שימול את דמיו ויחיה הוא ערך גדול לזיהר יותר משל צבחים
 גורם רש"י. אמנם הר"ד יוסף ז"ל הגיה בש' היזקין שיהן את דמיו. ואחת להאי
 כבא פי' מרובה דף ס"ו ובפרק גמול ענין דף ג"ה. וזכר פי"ה דהלכות איסורי מצוא
 סימן ז' ובפ"א דהלכות גזילה ואבדה סימן ה':

פרק ה העיר ר' יהושע בן בתירא וכו' בש' המנחות דף ק"ג ברייתא העיר ר'
 יהושע ור' יהושע בן בתירא על דם נפילות שהוא טהור אחר ר' יהושע
 בן בתירא משעה והיו מותרין ערוכות לאריות באסטרטית של מלך וכו' עולי נגלים
 שוקיין ארכובותיהן בדם ולא אמרו להם דבר ע"כ. ואחת למתמנין בירושלמי שכת
 פי' המנחה דף י"א דהקלים פרק שלישי דף מ"ו: העיר ר' ש בן בתירא הוסי' פי'
 הוילאו לו דף מ"ו ונבמרל פי' חומר בקדש דף כ"ג: הוסיף ר' עקיבא פסחים פי"ק
 דף ק"א ופי' וכן ערך בקלפי ובנמי' שם בימא' פי' הוילאו לו דף מ"ו פסטי ממיה'
 קס"ד דמפסילי' פי' פסיל נמי ליה ומדלית פסלה פסלה נמי מתשבה. ועיין במ"ש פי"ה
 שני דמשעה. ואחת נמי בש' חומר בקדש דף כ"ג. ועיין במ"ש שם סי' ב'. ואחת
 בחום' דפי"ק דשטות דף י"א ובבבלי פי' פסול ויש דף ק"ד ודפי' כוסי' דהם בחולין
 דף פ"ח. וזכרנו שפי' חומר בקדש דף ע"ט: והגהלים של יום כספורים אותן
 שכתב גדול חוזה במתחה אבל נחלים של כל יום לא קדשי והיה מכבדן לאמה דתתן
 פי' אחר להם הממונס וזשא דתמיד וסם הארין בזה הראב"ד ז"ל וכמו שכתבתי בשמו
 ז"ל בפרק של על צבת מכבדן לאמה. וזכר פי"ג דהלכות פרה אדומה סימן ה' ובפ"א
 דהלכות שרר אבות הטומאה סימן ל' ובפ"א דהלכות טומאת אובלין סימן ט'
 ופי' העיר ר' יוסי הכהן וכו' ירושלמי פי' שני דכתובות וגם שם בבבלי דף כ"ו:
 וריחוקה בני משפחתה פי' היה וריחוקה הכהנים שחשבו פן נבעלה לטו"ט הפוסל
 בציבא לכהונה דלוי בנשת טרמל מיירר ומאסו חסם טמא נבעלה ברזון היה לו
 לומר וריחוקה בעלמ מספר הריקס סימן תע"א חסם כדברי האוס' אחר שם בכתובות
 ומאי דקשה לתותיין מהיול דתתן כהס פי' שני דכתובות פי' ממון מותרת לבעלה
 כדכתיבו שם. ואחת בחום' פי' אין מעמידין דף כ"ג ודפי' מ"ו דף ק"ד: ועריה
 מעידין אותה: ופי' גרסינן ועדה מעידין וכן נכון לנכוס: ו העיר ר' יהושע
 ור' יהודה בן בתירא בפ"ק דתבות דף י"ד אלא שם גרסו ר' יהושע ור' יהושע בן
 בתירא ונראה שם שני דתבות וגם רש"י ז"ל הגיה שם ור' יהודה בן בתירא: אכן
 הר"ד יוסף ז"ל שניה ור' יהושע בן בתירא וכתב כן מלתי. וכבר כתבנו שם בפ"ק
 דכתובות סי' ב' מתי דקשה למתניין. ובקדושין פי' עשרה יחסין דף ע"ה מתיי' לה
 נמי. ואמר רב חסדא דהאי עדות דלא כר' יוסי ודלא כרשב"א ות"ק לדידה
 דהס. ופירוש בערוך אלמנת עיפה כלומר שדומה ליהמה של באור שהיא מנובלת
 ופסל בה כלום שאין ידוע איהו ע"כ. וזכר ספ"ט דהלכות איסורי זינה וסם כתב
 דם מפסולין קלל כיון ספק ממר שמתערב בלחין מפסחה קרוי אלמנת עיפה ודלא כהנה
 שפירש הראב"ד ז"ל לאן כפירוש שנתנה שלא אמרו אלמנת עיפה כשרה אלא כשהעבר
 בה ספק חלל שאינו מסובלי קהל אבל אם נתערב בה חלד מפרס פסולי קהל כיון
 ספק ממר ספק נתין ספק עבד אותה העיפה אינה כשרה אש"פ שהיא ספק ספק
 ע"כ. ובכור אבן העזר סימן ז': שהעיסה כשרה פירש הרשב"א ז"ל שזו היא
 עדות אחת וכו'. והר"ד יוסף ז"ל כתב ש"ה ושהעיסה וכן ז"ל עיקר. והלך נמי
 לכוון הר"ם שירליו ז"ל והעיסה כשרה וי"ם גורסין והעיסה אלמנת
 וי"ם גורסין שהעיסה והכי תניא בתוספתא בית דין של אחריים אמרו
 אלמנת עיפה לטהר ולטמא לאסור ולהתיר ואלמנת עיפה לא נגעו ע"כ כלומר הארזו
 לעדות זו של ר' יהושע שמה שבו אומרים לא היה אלא שהעיסה כשרה כלומר בת
 קפסחה של חלל זה שאמרו אלא לא בלמנתינו והן העידו דף אלמנתו כשרה:
 לשמא ולטהר ר"ל המשפחה נבדקת כמנהגה בשתיקה או בליחה לומר גדלית ליה
 ולמר כדלית ליה ולפטר שייך בענין ממזרות ומינות כדפליגי האי' בפ"ק דכתובות.
 ועוד היו אומרים לאסור ולהתיר נמי אלמנתו שיש במשפחה שנטעמו בה מעבדי
 שלמה הא נמי במנהגה נלמנת להכשיר אלא ומשפחה לנא בקהל בליחה או בשתיקה
 והך צבא אבן נקט לה ונלו להכשירה לכהונה דליו להכשירה לכהונה כדכר מפורס בבבליהו
 לזירך טעין בה חשב לא משום ממזרות ולא משום מינות ולא משום עבדי מלכים:
 לרחק ולקרב שייך אהללות כדתין לקמן וריחוקה נמי מוסרית והוא נמי מלכים
 ובבבליהו וכתב בנא היבא דלחין בה אלא רישתא דספק חלל הוא שהעידו על אלמנתו
 והיינו דקתי סופא הכהנים שומעים להם נרחק אבל לא לקרב ואי גרסינן ובעיניה
 הנא דמתני' קאמר לה ולא מילתייהו דר' יהושע ור' יהודה בן בתירא פי' עכ"ל ז"ל.
 לעלם ולפטר רחוק ולקרב לאסור ולהתיר כן מלתי כשרה כתיבתי יד וזכרנו שיש
 הר"ד שמה שירליו ז"ל וכמו שבבאר בחום' פי' דכתובות דף י"ד כדכר המתחיל הנו
 רבנן: אמר רבן גמליאל קבלנו עדותכם גרסינן ודמוכה ממה שכתבתי בפ"ק
 דכתובות. וז"ל חו"ט ז"ל אמר רשב"ג ז"ל אמר ר"ג והוא עיקר דהם בכחכות
 רמינן לו אדר"ג דהס דלקמן. וכן הגיה הר"ם יוסף ז"ל ג"כ וכתב ש"ה אמר רשב"ג
 וז"ל דפטס הוא כי אלו לא העידו לפני רשב"ג ע"כ: ו העיר יוסף בן יעזר וכו'
 פי' עכ"ל.

כן הניח הר"ר יוסף ז"ל בפ"א וכן הניח גם כן בפ"ק דמסכת אבות. ואיתא בפ"ק דפסחים דף ט"ו ודף י"ו (ולא נרשי מלת רבי כן בגי' הר"ל ז"ל גם מחק אלק דקמלא וכתב במקומו ב' יודין גם הגיה דבי זיוד והכתיב בנזן (בד). וכתיב תוס' ז"ל ס' בדר' י"ט דלר' עקיבא דלית ליה התם טומאת משקים לעמל אחרים דלורייתא לית ליה דכן פי' דכיון דמדלורייתא סמלין היכי מלו רבנן לטורייהו. ואיתא בפ' ואלו [מותרין] ד' י"ט דברייתא ובפ' אין משמיהו ד' ל"ו מהתי' גיפה והוס' פי' אלו סרפות ד' ס"ה, ורב האי דס"ל התם בפסחים דלקן לגמרי ושמואל וזו ס"ל דלעמון ים לכן טומאה מן התורה להטמא. וכתיב תוס' ז"ל בפסחים ד' ט"ו דבזבולין פי' שני ד' ל"ו משמע דמשקי זיוד נרסין וכן נמי משמע בסוף פירקין מקדמי דקן לטון דביס ודלא כמ"ד דלא קאי רק ארס ולא אמיר של בית המטבחים ומאי משקים דקמלא דלעמל כדלמרינן מלי בזבולין דבגרות דלעמל ד' וכן כתיב ג"כ ס' במילין. וכן בפסחים בדר' אמרין רב חני משקי בית מטבחיית ציית דהיינו הדס והמים ושמואל נמי הכי ס"ל וזו נמי משקי בית מדבחיית דהיינו היין והשמן ג"כ מהם משקי הנוצח ושמואל כותיב דרב ותיבא כותיבא לזו. וכתיב ס' רש"י ז"ל דלר"ש דהיה צרייתא דה"כ דרב כי אהמר דכן דויס בן יעזר אמיר מדחורייתא אהמר למאי דמפרש רב פפא התם מילתיה דר"ש ע"ס. והכוז בהר"ן ז"ל בהלכות נדה לרב אלפס ז"ל דפ' שני דשביעות בדר' ד' המאחר לנטקין בי מטבחיית ודאי ס' כולם שאובין והעפ"כ קהני בפ"ק דפסחים דברייתא משקי ב' מטבחיית כלים עמלים וצברקנות טורחין מטום דהו' למיטבול בהו' מחטין וגורויתא אלא מה מדחורייתא אפילו כולו שאובין כבר כן כתיב תוס' ז"ל ס' בפסחים דף י"ו וכתיב עוד ד"ל דלעמיה דגורו שאוביה אבו דילמא אתי לאשבוילי במאנא דבזון הכלי ודאי אכור לטבול מדחורייתא ע"כ. ועיין עוד במה שכתבתי בפ' שני דמקלות ס' ג' ד' כי ס' האריכותו בס"ד. וזיוד בפ' עשירי דהלכות טומאת אוכלין ס' י"ו ובפ' שני דהלכות ממיר סמין ח'. וס' בפ' עשירי כתיב הואיל ורס הקדשים אינו מכסיר קדשים שנתפשו בעורה לא הוכשרו בדם שחיטה ואין לנשר הקדשים הכשר אלא במשקין שיטלו על הכשר הוין ממשקין בית המטבחים כע"ל ז"ל: איור קמציא וכו' מלתינו מונה בניו. ודיקרב לתיבתא מהאב כך הגיה הר"ר יוסף ז"ל: ה' העיד ר' עקיבא בשם ר' נחמיה איש בית דלי וכו' בן שניו ס"פ בהר' דיבמות והנן התם מלתינו חכר לר' יהודה בן בבא פי' שהוא ג"כ העיד עדות זו לעיל ר"פ שני וכתב הר"ש ז"ל דעקרו רבנן לקדושי קמאי לכל דמקדש דעתיא דרבנן מקדש והכתיבו דעתיא שטא עיד עד ה' על מיתת בעלה סיחטולו הקדושין וממנו על יד דמתוך חומר שהתמרת עליה בסופה כדמפרש בפרק האשה רבס דייקא אחר דברי העד ואינה נשאת עד שיתברר לה הדבר היטב היטב ע"כ: העיד ר' יהושע על עצמותו שנימצאו בלשבת דירי העצים שאמרו חכמים מלקב וכו' כ"ל. וכן הגיה הר"ר יוסף ז"ל ואיתא בצנחנים פי' בהר' דברייתא בדר' ק"ג: והכל בזה פירש הר"ר ז"ל י"מ מפני כי הו' מבליטין ס' עממות הקדשים ומלאו ס' עממות אדם בין העממות לפיכך מלקט עמם עמם כלומר צורר עממות אדם מבין עממות הקדשים והשאר הכל טהור וי"מ שמואלו איתם מפתחים טמונים בדרך וכשפסרו בה מעט נתגלו ואמרו חכמים אע"פ שנתלם מקומות וארבע נמאית הטומאה לא מחוקין עוד עומאה אלא מלקט אותם עמם מכאן ועמם מכאן והשאר הכל טהור. עוד ים לפרש מלקט עמם עמם והכל טהור לומר שאין להם טמנת

קבירות וכן שנינו בחוספתא דהלכות וכו'. גם במשנת הלכות פ"ו צור שמילין לזבוב נפלים או הרגים מלקט עמם עמם והכל טהור ר' שמעון אומר אם התקינו לקבר מחלה לא לו תבוסה והכך עממות דלשכת דיר הפלים כה"ג הוא דהו' ולא חייסין לשכונת קבירות וזה עיקר וצורר עכ"ל ז"ל: ר' א"ר אליעזר שמעתי בנינים בהיכל מלת בהיכל קסה לע"ר וי"ס דל"ג לה. ואיתא בשבועות פי' ידועות דף ט"ו ובזבחים פי' השוחט והמעלה דף ק"ו כולה מתנין: וקלעים לעורות פי' כשבוים בעורות: בזבין מבחויין פירש הו' עשין הקלעים כיון דהכל ובוים חוץ לקלעים כדי שלא יכנסו בהיכל ובערות הו' הקלעים צוין ובוים לפנים מהם הר"ר יוסף ז"ל ורמיזי שנינו בשם רוב הספרים שקדושה ראשונה קדושה לשעתיא וקדושה לע"ל ע"כ. וזיוד פי' שני דהלכות בית הכסירה מסימן י"ד עד סוף הפרק: אלא שבהיכל פי' נתנו קלעים לפנים ממקום החמה ובוים את החמה מבחין כדי שלא יזונו עיניהם מן ההיכל: א"ר יהושע שמעתי שמקריבין וכו' תוס' פי' לזבב דף מ"א ובגמ' פי' ס"ק דמגלה דף י'. והתם פי' ידועות קס"ד למימר דר' אליעזר דקאמר ששים קלעים לעורות היינו כדי להכסיר העורות להקריב קרבן דאם אין בית אין קרבן קדושה ראשונה כאלה לה ופליגי רבי' יואשע דאמר דמקריבין אע"פ שאין בית דקדושה ראשונה קדושה לעתיד לצאת ודמין דילמא רבי' יואשע דקדושה ראשונה קדושה לעתיד בלא וזר מאי דשמעי' ל' קאמר וזר מאי דשמעי' ל' קאמר וקלעים ל' אליעזר בערות לנשינותא בעלמא ע"כ: אע"פ שאין חובבה צירובלס קודם שנגיית החמה רש"י ז"ל ס' פי' ידועות ולא פשר הוא סיום פרוש למאי דס"ד משקרא דכתיבנא כדי שיהא המטה כולה כסגנון אחד: קר"ש לשעתיא וק"ש לעתיד דן נראה לע"ד במפיק בהא צמח קדושה דקאי אש"ש וכדפירש רש"י ז"ל: משפחת בית צריפה קדושין פי' עשרה יוחסין דף ט"א ובירושלמי דפ' הערל דפ' עשרה יוחסין: וריחקה בן ציון. וקרבנה בן ציון כ"ל. ובערוך וריחקה בן ציון צורר מפני שסולין הו' ועוד אהתיב היתה שם וקירנה שתי כשרין פירש בן ציון שם אדם חשוב הוא ע"כ. וס' בקדושין תנא עוד משפחה אחרת ים לבד אותה שקורב בן ציון ולא ראו חכמים לנלוותה אבל עממים מוכרין אותה ציניהם לתלמידיהם פעם אחת בשבוע. ופירש הר"ן ז"ל ר"פ עשרה יוחסין שהעטם כדי שלא ידבקו בהם אע"פ שהם הו' נדבקים בהם בלא ידיעה לא היה הם אכור כלל אבל מפני שאין הורע מוכן לקדושה ולפניה שאין הקב"ה מצרם שנייתו אלא על משפחות מיוחדות שניצטאל בהם הדבר לנלוותו לזוטין ע"כ. עוד כתב שם ששם הרמב"ן ז"ל דהא דתנן כגון אלו אליהו בל לעמל ולטויר ולקרב ולרחק מבטם עבודת ותלוות קאמר עבדים לפי שאינם מכלל ישראל ותלמידי לפי ששטרו כשם לוי וזו אפי' נדחין מקבל ופסול עבודת קרוי טומאה וכסול דוהנה קרוי ריחוק כדלמרינן וריחקה בני משפחתם. בהינים שומעים לכס לרחק אבל לא לקרב אבל פסול ממורות ונתינות הא אפיקולא הלכתא כר' יוסי דלמר שכן טהורים כולן לעתיד לבא ומשמע אפילו בידועים דליתו אותם שנתמנו השתא נמי טהורים הם שאפי' בידועים בהם אינם מעדיין בהם לפוסלן לפי שכן טהורים מן התורה וכן משמע כל הטהורים וכו' ע"ס סה"ר ז"ל דהא כל ראויו: ר' שמעון אומר להשוות את המחלוקת שבעולם כ"ל. והר"ר יוסף ז"ל הגיה במתנות: אלא לעשות שלום בעולם שנאמר הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא וכו' ק' ז"ל. ביד סוף הלכות מלכים ומלמותיהן. ונצור אי"ס פי' ב'.

סליק פירקא וסליקא לה מסכת עדיות. בעור הבורא שרפים ואופנים וחיות.

מסכת עבודה זרה

בעה"י העונה לעמו ישראל בעת צרה. כל תפלה כל עתירה. נתחיל מסכת עבודה זרה.

לפני איריהו ביד ברפ"ס דה"ל ע"ו. ובטור י"ד רשן סימן קמ"ח. ורמיזי שהגיה הר"ר יוסף ז"ל ככולה מהניחין ב"ז מלשאת ומלחם מלשאלין ומלשאלו מהן מלהלות ומללות מהן מלפטרע ומלפטרע מהן. ומתנין דנקט לפני איריהו לרבותא וכו"ס יום איריהו דאכור ולר' ישמעאל דלמר כסמון שלש לפניהם ולשלא להחריבם לעולם אכור דהא יום אחד הוא יום אידם ולשלא לפניהם ולשלא להחריבם הרי כל השנה כולה. ואלמדין בנמי' איכא דחגי כדכתיב ותמודיהם כל יועלו ושידיהם המה ע"ו תנא ע"ו שלש ואיכא דחגי שידיהם כדכתיב ותמודיהם כל יועלו ושידיהם המה ע"ו תנא ותמיד על עובדיה לחייבם: ששלשה ימים בנמי' מוקמינן דהא דבטינן למיחש שלשה ימים קודם יום אידו דזבין ע"ו להא' כבמה לנורך יום אידו מטום דלהקריבה צעו לאל לאכילה כג' צהד יומא כדחנן בני אותו ואת בנו המוכר בהמה לחבירו באחד מד' פתיים ע"ו"ס האחרון של תג ועי"ס הראשון של פסח וכו' לר"ך לרודישו אמה מכרתי לשחוט וכו' ועממא מטום דלון אדם קונה וממין לנורך טעודה רק יום אחד קודם לכן אבל להקריבה ע"ו"ס מחור לחריב' וימי קודם וכו' בני להו מטום דלא אכור להו רק מחוסר אבר ואין דפסיל ל' אפילו דוקים שבעין בעינן תלתין יומין כדפירש רש"י בהלכות הסכה קודם לפסח שלשים יום רש"י"ג אומר שתי שבתות: אכור לשאת ולתת עמה מטום דלזו ומודו לע"ו וקעבר ישראל מטום לא ישמע על פיך כלומר לא ישמע שזכר קן פי' רש"י ז"ל וכתיב עליו הוסי' ז"ל מודו לזבוב משמע שר"ל אף ממקד וממקד וקשה על מה שכתב העולם עכשו' לשאת ולתת עממה ביום אידם נהי דרוב איריהו מן הקדושים הם מ"מ בכל שבע יום אחד דלר' ישמעאל

לעולם אכור ואין לומר וכו' ור"ת ז"ל מפרש אכור לשאת ולתת עממה דוקא במידי דתקרבות ולא איירי כלל בלוקות דודאי שרי בין לנישוא דלזיל ומודה בין לנישוא דלמי עוד דלא אכור אלא למכור דוקא במידי דתקרבות ולשאת ולתת ב"פ לשאת מהן מעות ולתת להם מידי דתקרבות חליפי המעות ומניא ראייה וכו' וברייתא דקמי' אבל לא לוקחין מהם דרך דורון אמרו וכו' לדעתו ז"ל וכתב עליו הר"ן ז"ל שהעממות מהפטרות דדוקא לפי שטפה זו ע"כ וה"ל דברייתא דנמרא כשלאמרו אכור לשאת ולתת עממה לפני איריהו לא אמרו אלא בדבר המתקיים אבל דבר שאין מתקיים מותר ואפילו דבר המתקיים נשא ונתן דיעבד לפני איריהו מותר תני רב זיוד דבני ר' אישעיהו ללא מותר לגמרי קאמר אלא דוקא במכירה אבל לוקח אכור וכו' ור"ש ע"כ וה"ל דברייתא שאין מתקיים דלע"ג דשרינן דבר שאין מתקיים היינו עממא מטום דביס אידו אין לו לא מעות ולא חפץ שיהא מודה עליהם וי"מ וי"מ ומודה מקמי יום אידו לא חייסין אבל לוקח מנן דבר המתקיים הרי המעשה בידו ביום אידו ומודה עינין אע"פ שאין בידו חפץ וזו היא טיפת הנאונים ז"ל אבל ים כאן דעת אחרת לרש"י ז"ל שהוא כוונת דמי אמרינן אין לוקחין מהם דוקא בדבר שאינו מתקיים מתאור הוא למכרו אבל דבר המתקיים מותר וכן כתב בשמועה זו וגם כן כתב בסניפי מתנין דמעות דלוקחין ואי מטום דבוא ונתן ביום אידם ה"מ לזבוב לכו דילמא חזינו ליה כהנה ואילו ומקריב בה לע"ו א"ל דרך לוקח להיות שחם ואילו ומודה אבל למיזבין מימיהו דבר המתקיים שרי דחסם מוכר ע"כ. ולפי ז"ס אפשר